

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parje in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50	celo leto naprej K 35—
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Uničene italijanske postojanke ob dolnji Soči.

SIJAJNI USPEHI NAŠE ARTILJERIJE. — ITALIJANSKA PEHOTA SE SKUŠA PRIBLIŽEVATI BOVŠKIM IN RABLSKIM UTRDBAM.

Dunaj, 24. avgusta. (Kor. urad.) Uradno razglajajo:

Italijansko bojišče.

Na južnem krilu primorske fronte je naša težka artiljerija včeraj premagala sovražne topove ob izlivu Sdobe. Nadalje je bila neka italijanska obrežna baterija pri Golanetto spremenjena v kup razvalin. Neprijateljska infanterija, ki se je bila vgnezdila nasproti naši poziciji na višini vzhodno od Tržiča, je svoje jarke pred našim topovskim ognjem v begu zapustila. — Vzhodno od Polazza so naše čete krvavo zavrtele dva slabejša sunka, pri Sv. Martinu pa tri do blizu naše vojnice črte dospele napade.

Ravnatoko se je zvečer ponesrečil sunek močnejših sovražnih sil proti našemu tolminkemu mostišču.

V utrjenem prostoru pri Bovcu in Rablju se primika sedaj neprijateljstva pehota mestoma blizu naših črt.

Naše utrdbe na visoki planoti Lavarone in Folgaria so se nahajale včeraj zopet pod živahnim topovskim ognjem. Sovražna artiljerija je pričela streljati tudi na naše pozicije na prelazu Stilfserjoch.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

NOV ITALIJANSKI NAČRT.

Preko Lugana poročajo, da se govori v krogih italijanskega generalnega štaba, da je armadno vodstvo opustilo načrt, po katerem naj bi se predrla goriške pozicije s frontalnim napadom. Armadno vodstvo misli na intenzivno ofenzivo na gorenjo Dravsko dolino in na Bohinj.

»Agenzia Stefani« o obstreljevanju Svete gore.

Rim, 22. avgusta. »Agenzia Stefani« priobčuje dolgo poročilo zoper razna avstrijska poročila, in piše med drugim: »Neki graški list trdi,

da so svetišča na Sveti gori pri Gorici poškodovani italijanski topovi. Ako je poročilo resnično, treba je pripomniti, da se nahaja svetišče na višini, ki je izredne taktične vrednosti in kjer je postavljenih več opazovališč. Radi tega je logično in potrebno, da se bori naša artiljerija proti sovražnim topovom. Ni naša napaka, ako more nekaj naših strelcev zadeti svetišče, katero Avstrijci vojaško uporabljajo.

Bombardiranje Vidma.

»Secolo« poroča iz Vidma: Nekaj časa že se prikazujejo sovražni zrakoplovi nad Vidmom, ki pa so napravili doslej le malo šode. 21. tm. pa okoli 5. ure popoldne sta se prikazala dva avstrijska letalca nad Vidmom in sta vrgla na mesto kakih deset bomb. Ena bomba je zadela skupino oseb, izmed katerih so bili ubiti trije karabinjeri, en brigadir, neki mlad mož in neki delavec, mnogo oseb pa je bila ranjenih. Ena bomba je zadela nekega delavca, ki je hotel bežati iz tovarne, druge bombe so vžgale strehe in porušile zidove. Bombardiranje je trajalo nad pol ure. Prebivalstvo je jako razburjeno.

Francozi so potopili podmorski čoln »U 3« in ne Italijani.

Dunaj, 23. avgusta. (Kor. urad.) Iz vojnoporočevalskega stana: Ko je italijanski uradni komuniké naznanil uničenje avstro-ogrškega podmorskega čolna »U 3«, je skrbno zamočkal, da je storila to francoska mornarica in ne italijanska. Sedaj, ko je ta resnica znana povsodi, mora biti pač neprijetno to italijanskemu časopisju, ki je potopljenje podmorskega čolna »U 3« slavilo v ditlrambah kot italijanski čin. Tako hvaljeni narodni junaški čin se je izkazal v resnici za francosko delo.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. avgusta. (Kor. urad.) Iz vojnoporočevalskega stana: Poročila sovražnih generalnih štabov. Italija, 21. avgusta. — Na planoti severozapadno od Arsiero so za-

vzele naše čete v jurišu znatno sovražno utrdbo na zapadnem poboju hrbta Monte Maggio. V gorenji dolini Cordevole je trajal včeraj dalje artiljerijski dvoboj. Naše baterije so vžgale neko zaporo v dolini ceste v Dolomite onstran Arabe, sovražna artiljerija pa je z razkačeno hrabrostjo nadaljevala svoje uničevalno delo v Livinalonge in ni prizanesla niti civilni bolnišnici, ki je znatno poškodovana. Izdatno smo napredovali včeraj v Kotlini bovški, kjer so naše čete z močno ofenzivo dosegle črto Plužnje-Čezsoča. Sovražna artiljerija, kateri se ni posrečilo, ustaviti naš silovit napad, je naperila svoj ogenj na te kraje in vžročila tam zopet škodo in nekaj požarov. V Krnskem odseku smo zavojevali po trdem boju dolg, močno utrjen sovražni strelski jarek na severnem poboju Vršiča. Vsi poskusi sovražnika, da bi ga dobili nazaj, so se izjalovili. Enaka usoda je doletela druge protinapade na naše pozicije pri Sv. Luciji. Vjeli smo nekaj mož in enega oficirja. Na Kraški planoti smo nadaljevali naše metodno prodiranje. Tudi včeraj smo vzeli nekaj strelskih jarkov in vplenili eno strojno puško. Zjutraj zgodaj 20. avgusta je preletela eskadra naših aeroplanov sovražno letalno polje pri Ajševici, vzhodno od Gorice, in je metala tam bombe 30 minut dolgo z uspehom. Kljub obstreljevanju iz treh odbijalnih baterij so se vrnila naša letala nepoškodovana. Ko so se vračala, so zagledala sovražnega letalca, so ga obstreljevala s svojimi strojnimi puškami in so ga prižigali, da se je spustil na tla. Dočim je bil naš drzni srečno uspehi zračni napad naperjen, ob popolnem vpoštevanju vojnih pravil in običajev, na vojaški objekt, je izvajala eskadra sovražnih aeroplanov nevedne represalije. Letala je čez Videm in vrgla nanj 14 bomb. Uspeh je bil usmrčenje petih klica in trije karabinjeri. Tudi privatoseb, med temi ena gospa in ena de ne hiše so poškodovane.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Med četami ob Soči je izbruhnila kolera in nekaj vojakov je zbolelo, kakor se sluti, za kolero tudi v milanskem lazaretu.

Med švicarskim in italijanskim denarjem je razlike že za 21 frankov, med zlatom in papirjem 35 lir.

— V Siciliji stane metrski stot žita 50 do 55 lir v zlatu.

Avstrijsko baronico Ceschi so ob začetku vojne odpeljali Italijani iz Bargo di Valsugana v Tridentu; na Sardiniji je bila s svojimi 7 otroki skoro dva meseca, dne 20. t. m. pa je bila izpuščena na svobodo in je mogla odpotovati v Švico.

Glavna ustanoviteljica hujskaških društev za vojno v Milanu Reguzzoni in Barbareschi sta padla v bojih ob Soči.

»Avanti« protestira proti temu, da je parlament zaprt, Rusija in Srbija celo sklicujeta svoja parlamenta v času vojne, samo italijansko ljudstvo ni vredno parlamenta. Cenzura je dotični članek »Avantiju« močno pristrijala.

Italijanski listi so prinašali zadnje dni fotografijo nekega vojaka Sardinia s popisom, kako je vjel nekega avstrijskega generala. Ali moralo se je uradno konstatirati, da je to le izmišljotina vojaka Sardinie.

Pogajanja Italije v Londonu za posojilo so zadel na mrtvo točko. Zakladni urad, ki je precej zaostal s plačili, razmišlja o nasilnem posojilu.

20.000 kron premije za vjetje D'Annunzia — prazna italijanska izmišljotina.

Dunaj, 23. avgusta. (Kor. urad.) Iz vojnoporočevalskega stana: Italijansko dnevno časopisje je zabeležilo nedavno senzacionalno trditev, da je avstro-ogrsko vrhovno armadno poveljstvo razpisalo premijo 20.000 kron za vjetje Gabriela D'Annunzia. Na prvi pogled pač vidi vsak, da je to smešna raca. Absurdno bi pač bilo, izdajati državni denar, in še v taki višini, za posest osebe D'Annunzia. In že radi tega bi se izkazala morebitna premija za popolnoma nepotrebno, ker pri nas prav dobro vemo, da se Homer Italije ne poda v tako situvacijo, ki bi pomenila zanj nevarnost. To dokazuje »Avanti«, ki je pribral resnico, da se nahaja D'Annunzio ne na fronti, ne v glavnem stanu, marveč samo v hotelu Royal Daniele v Benetkah.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJNA. Zakaj je napovedala Italija vojno Turčiji?

Kopenhagen, 23. avgusta. (K. u.) »Politiken« piše v uvodnikih: Italija

je torej napovedala Turčiji vojno. Uradno navedeni vzroki so seveda samo formalni. Pravi vzrok, katerega pa ni mogla povedati v napovedi vojne, je ta, da bi Italija, ako se vojna konča srečno za njo in zaveznike, rada dobila kolonije v Mali Aziji, in pa da je že skrajni čas, da kaj stori za zaveznike. Trimesečni boj ob Soči in v Alpah ne odgovarja pričakovanju. Ni mogel vezati znatnih avstro-ogrskih sil in razbremeniti Rusije ne v Galiciji, ne na Poljskem. Vojna na vzhodni fronti se je nadaljevala, kakor da bi ne bilo vojne z Italijo. Tudi ni verjetno, da Italija kaj doseže v bližnjem času na starem bojišču. Edina možnost, da se položaj spremeni, se jim vidi v odprtju Dardanel in v svobodnem dovažanju orožja za Rusijo. S tem hoče Italija svojo pošiljatev čet proti Turčiji braniti pred javnostjo.

Posledice italijanske - turške vojne.

Iz Bukarešte javljajo: »Epoca« meni, da bo Italija predvsem zasleda pristanišče Adalio s celim zaladjem. To bo morda odločilno vplivalo na stališče Grške. Udeležba Italije pri dardanelski akciji bo dala misliti tudi bolgarskim državnikom. — N. Fr. Pr. meni, da bo Italija predvsem proglasila aneksijo Dodekaneza, kar jo bo spravilo v največje nasprotstvo z Grško.

Čudež na Krnu.

Spčetka je bilo še nekaj poti sicer po strmih robu, katerega pa so nekako izbili žrebli na čevljih naše pehote. Sedaj pa smo stopili na drsališče, niti pol sekunde se ni mogla ustaviti noga. Še celo moj voditelj, ki je poznal teren, je padel trikrat, o sebi niti nočem govoriti. Da smo prišli kakih 10 metrov naprej, smo morali po vseh štirih plaziti se kake pol ure. Tako smo dospeli s težavami v sipinsko zono. Ostro kamenje mi je raztrgalo podplate in vsak trenutek se je valila z menoj mala lavina ruševja. Ako bi ne bilo k sreči malega grmičevja, ob katero smo se oprijemali, potem bi ne bilo mogoče priti niti korak dalje. Kašljal sem, da so me prsi bolele, pljuča niso mogla skoro več dihati, kajti srce mi je bilo, da sem čutil to v grlu, žile so otekle na mojem tilniku. Boleli so me zobje in brada, pot mi je tekel s čela in po cele minute nisem videl. Pri vsakem

LISTEK.

Odvetnikova skrivnost.

Angleški pisal J. K. L e y s.

(Dalje.)

Za Feliksa je bil pripravljen odlični obed, a moral ga je sam užiti. Med obedom je prišla hišna vprašat, kdaj utegne priti k lady Boldonovi. »Recite, da se milostivi spoštljivo klanjam,« je odvetnik naročil hišni, »in da ji bom prav kmalu na razpolaganje. Samo nekaj nujnih pisem moram prej spisati, ker morajo še z večerno pošto naprej.«

Po obedu je šel odvetnik v sobo, ki je bila zanj pripravljena, in vzel iz svojega kovčega pisalno mapo, ki jo je vedno nosil seboj. Sedel je v sosadni knjižnici za mizo in z nervozno naglico dlje časa pisal. Končavši delo, se je vrnil zopet v obednico, si natočil čašo močnega vina in ko je čašo izpraznil, ko drugi vrhovato natočil.

Odvetnik Feliks se je prav dobro zavedal, da mora imeti pri predstojemčem pogovoru z lady Ado Boldonovo zbrane vse svoje umstvene moči. Vedel je pa tudi, da mu bo treba pri tem pogovoru mnogo poguma. Zato je izpraznil še drugo čašo moč-

nega vina. Nato je pozvonil in vstopivšemu slugi naročil, naj naznani lady Boldonovi, da ji je na razpolaganje.

»Naročeno mi je, naj Vas koj popeljem k milostivi, čim to želite,« je rekel sluga.

Odvetnik je naglo vstal in je slugi sledil v sobo lady Boldonove. Bila je blede in upala in ker je bila oblečena v črno obleko, je bila ta bledata še vidnejša. Staremu odvetniku je začelo srce trepetati, ko je pogledal v velike, temne oči lady Boldonove in ustnice so mu drhtele, ko je poljubil lepo oblikovano roko, katero mu je ponudila Ada v pozdrav.

»Torej — kaj mi boste povedali?« je vprašala Ada.

Odvetnik je povesil oči in je od razburjenja težko dihal. Pravih besed za odgovor ni našel.

»Ali je vse končano, ali je neusmiljena in goljufiva oporoka podpisana in veljavna?« je novič vprašala Ada.

»Na svoje obžalovanje, milostiva, moram Vaše vprašanje potrditi,« je komaj slišno odgovoril odvetnik.

»Dajte mi to oporoko,« je vzklila Ada naglo in poveljujoče ter iztegnila roko.

Odvetnik se je prestrašil in je hitro odstopil za dva koraka.

»Tega se ne upam storiti, milostiva,« je zašepetal plaho.

»Ali imate oporoko pri sebi? Ah, na obrazu se Vam pozna, da jo imate. Prosim Vas, pokažite mi jo!«

Gospod Feliks je globoko zaspel, izbočil prsi in končno vzel iz žepa svoje suknje obsežno listino, ki jo je razgrnil in jo položil na mizico, postavljeno poleg Adinega naslonjaka. V tem, ko se je Ada nagnila nad mizo, je odvetnik zopet pristopil k nji. Ada je prečitala ves dokument od številke, zapisane na čelu prve strani, pa do podpisa pri I. Feliksu in Štefana Lynda. Listina je bila sicer precej dolga, a umeti jo je bilo lahko. Smisel vsega pisanja je bil, da preide uprava skoro vsega premoženja zapustnika Rikarda Boldona v roke nekaterih zaupnih mtož in da sme Ada dobivati dohodke tega premoženja samo toliko časa, dokler ostane vdova. Nadalje je oporoka določala, da postane dedič pokojnikov netjak s tistim dnem, ko bi se Ada zopet poročila.

»Taka vnebovpijoča krivica . . .« je vzklila Ada, a zmanjkalo ji je glasu, da bi bila začeti stavek končala.

»Ob sebi se pač razume, milostiva, da sem popolnoma Vašega mnenja,« se je zdaj oglasil odvetnik Feliks. »Če se pomislis, kaj je bilo pred Vašo poroko v župnišču pričo Vašega očeta in mene dogovorjeno in svečano objubljeno, potem je očitno, da

pomeni ta oporoka za Vas veliko, grdo in neodpuščljivo krivico.«

»Kaj se ne da nič storiti proti taki krivici, kaj se moram res pokoriti taki oporoki?«

Odvetnik je novič povesil glavo in se držal, kakor da mu je od obupanja umreli.

»Ali je neizogibno potrebno, da se ta oporoka takoj razglašati in uveljavlji?« je vprašala Ada in kri ji je po teh besedah zalila lica, kakor da se je sama prestrašila svojega vprašanja.

»Z odlaganjem ni nič,« je dihnil odvetnik. »Oporoko je treba ali takoj izročiti sodišču, ali pa jo odstraniti.«

Ada se je stresla po vsem životu in plaho pogledala odvetniku v obraz.

»Menim namreč, da se mora oporoka ali jutri razglasiti, ali pa sploh nikoli.«

»Jaz — jaz — Vas ne razumem, gospod odvetnik,« je jecljala Ada. »Kaj mislite reči?«

»Samo eno,« je dejal odvetnik in se je odločno vzravnal. »Če hočem jaz, pa postane oporoka neveljavna.«

»O!« V prvem hipu je Ada mislila, da hoče odvetnik oporoko kratkomalo uničiti, a hitro je spoznala, da ji Feliks ni stavil takega predloga. Odvetnik je pa motreč Ado kakor jastreb.

tudi zapazil, da si Ada sicer ni svesta, kako hudodelstvo bi se zgodilo z uničenjem oporoke, da pa je njena goreča želja, naj izgine oporoka, četudi na nekoliko nepravilen način.

»Ali mi hočete res pomagati, da postane oporoka neveljavna?« je vprašala Ada in se z očmi, blestečimi napete radovednosti, nagnila proti odvetniku. »Ali res?«

»Da — toda pod enim pogojem!«

»Pod katerim pogojem?« je vprašala Ada, ki je še vedno mislila, da more odvetnik s kako juridično zvijačo testament odstraniti, ali da je v oporoko nalašč vtihotapil kako pravno pomoto, vsled katere bi se dalo doseči sodnijsko razveljavljenje.

»Težko mi je govoriti o mojem pogoju že danes, neposredno po smrti Vašega soproga in še pred njegovim pogrebom,« je z jako tihim glasom začel govoriti gospod Feliks. »Toda zdi se mi, da je najbolje, če govorim popolnoma odkritosrčno. Tudi čas sili, da se stvar končno odloči. Še nocoj se morava domeniti, enkrat za vselej. Da Vam torej, milostiva, razodenem, kaj mi je v mislih. Pripravljen sem storiti, kar je Vaša želja, toda le, če privolite, da postanete nekega dne — moja žena.«

(Dalje prihodnjic.)

koraku se mi je zdelo, da ne pridemo več dalje. In nazadnje sem res onemogel. Obležal sem na skali. Za me prišlo vojakov. Spominjam se samo, da so imeli pod očmi krvave otekline, rdeča lica in da so šli čez mene dalje gor. Menda niti opazili niso, da tu gori leži na skali čez pot civilist. Po malem sem prišel k sebi in mislil, kaj storiti. Obleden sem lahko, imam v roki turistovsko palico, ležim pa tukaj brez vsake moči. Kako le morejo prestatiti taka pota naši vojaki v težkih suknjenih oblekah, težkih čevljih, tornister, puška, plašč, kako morejo hoditi po taki kalvariji poti. Preteklo noč sem bil v udobni postelji, na katerih pečinah so se zvijali oni? — Dvignem se in lezem čez bodičasto kamenje, čez skale, ne morem si zadostno obrisati čela, kajti samo primem ruto z roko, je že vsa mokra... Kar po vseh štirih navzgor.

In končno sem gori. Kje? Vsekakor na vrhu nekega hriba. In pred menoj se dviga še gor, navpik, vrh Krna. Strašnejša je njegova višina, kakor sem si jo moge jaz kdaj predstavljati. In naši vojaki, mladi in starejši, pridejo gor, v to skalovje, kamor si človek ne more misliti dohoda, v to skalovno zmedo. Kaj pa je to, ako ni čudež?

Nahajamo se pri poziciji gorske baterije. Brigadir nam prihaja naproti. Ravno kar je prišel sem od sosednje baterije. Pelje nas na mesto opazovalcev. Stopamo čez mrtvo kravo, pred štirimi minutami jo je ubil šrapnel. Brigada nima več mleka. Na mali vzdolžini, na svežem grobu stoji priprost lesen križ. Danes jutraj je granata ubila pet topničarjev. Na robu pečine smo se vrgli na trebuh in iskali zavetje za sasekanimi vejami. Pod nami, v daljavi kakih dvanajststo korakov pred neko razstreljeno hišo se temni oblika v zemljo vkopanega L. To je italijanski jarek. S prostim očesom moremo videti njega stanovanje, nahajajo se pri svojih puškah, pripravljeni na strel. Ne vedo še, da jih vidimo, kako so brezskrbni, ali kaj kmalu izvedo to. Naša artiljerija je ravnokar izstrelila manje pol salve, sovražni jarek je pokrit z dimom. Brigadir zagabi puško, nameri, ali ne, da bi strelal, marveč samo, da poskusi, ali jih je na sovražnikovi strani preveč. Potem ukaže rojni črti streljati in nato začne streljanje z boka, po par minutah so se že valili eden čez drugega sovražniki nizdol.

Neka velika gora pred mano je najmanj še enkrat tako visoka, kakor ta, na katere vrhu se nahajam. Za njo vidim čeri pustega skalnatega gorovja, potem gre pečina čez Mrzli vrh in se razteza proti jugu. Ta sivi skalnati velikan, čegar glava je pokrita z večnim snegom, je Krn. Nižje pod njim je vrh Ložnica in dalje zadaj Kuk. Spodaj, na vzhodni slednjega, na obraščenem hribu, daleč se blesteč stolp: grad Tolminski.

To je Krn? Kaj le ima ta opraviti z vojno? Če kje, mora biti pač tam gori mir doma...

In k meni se obrne general: Ali vidite tam gori, pod vrhom, tri temne črte, tri zarezne v snežno - beli skali? Zgornja črta je ena naših pehotnih pozicij, drugi dve, spodnji, sta gosti žični zapreki. Pod daljnogledom se začudeno ozrem generalu v oči: — Kaj? Tam gori? Ljudje so tam gori? Ali je to mogoče? — General skomizgne z rameni: Ali je mogoče?! Kaj pa je sploh nemogoče? Ali niso le ljudje gori, marveč tudi topovi... Potem premišluje: Da, časih mislim sam, da so naši ljudje tam gori začarani. Veliki čudež...

General ima prav. Tam gori, v oblačnih višinah nad menoj, tam gori je čudež, čudež na Krnu. V skalovje vsekana glorijska prepoveda mnogopregrešnega človeštva, lepše in čudovitejša bodočnosti... (Iz poročila vojnega poročevalca »Pester Lloyd«.)

IZ DNEVNIKA PADLEGA ITALIJANSKEGA VOJAKA.

Dunaj, 23. avgusta. (Kor. urad.) Iz vojnoporočevalskega stana: Pri vzhodno od Gradišča ob Soči padel italijanskemu vojakom s priimkom Attimonelli Matteo, 4. stotnije pehotnega polka št. 29, so našli dnevnik, iz katerega je posnet v točnem prevodu popis, ki je značilen za postopanje Italijanov.

»Od trenutka, ko smo stopili v Tržaško deželo, koliko krajev smo pasirali, kjer nismo dobili nobenega civilista. Vsi so zbežali, zapustivši svoje hiše, svoje posestvo, svoje poštvo.

Kakorhitro smo dospeli v tak kraj, smo dobili vse zapuščeno in hiše vse opustošene. Opustili smo jih mi. Sicer ni mogel nihče izmed nas s seboj vzeti teh reči, ker smo opetovano še svoje reči proč vrgli. Ampak v nadi, da dobimo kaj denarja ali kake dragocenosti, nismo storili nič drugega, nego odprli smo vse te zaprte omare in pisalne mize in

zaboje. Potegnili smo ven vse obleke in nismo jih dejali nazaj. Pustili smo jih na tleh, kamor so bile vržene, in stopali smo po njih brez sočutja. Prišli smo v Gradišče ob Soči, krasno mesto, z velikimi palačami...

Tu smo videli po hišah obleke, razmetane po tleh, perilo, hišno orodje, okrasbe z oken in balkonov v kuhinjah. Vse hiše so imele polne sobe predmetov iz litega železa, bakra, brušenega stekla in porcelana, česar je bilo tukaj v obilici, ker tukaj, oziroma bolje, v bližini Trsta, so velike tovarne za take predmete.

Ko smo stopili v te hiše, smo bili vsi iz sebe, ker smo videli tako

opravo. Žal nam je bilo, S seboj nismo mogli vzeti ničesar, nabasali pa smo žepe in večkrat tudi tornistre s takimi srajcami in hlačami, ki bi veljale pri nas v Apuliji za »balo«. Vpoštevati pa moramo še, da so šli pred nami še drugi oddelki, tudi berzajerji, ki so izvršili prve napade in našli v resnici dobre reči.

Prišlo je na dan, da so vlomili v Gradišče ob Soči v neko oklopno blagajno in oropali denar. Tornistre vseh vojakov so pregledali, ki so šli skozi mesto in našli so 500.000 lir. Drugi so našli 12.000 lir iz neke druge blagajne. Vsi ti vojaki in neki oficir, pri katerih so našli denar, so prišli v sodno preiskavo.

čunskim? umetnostimi dobiti opravičenja za ruske poraze.

Kako se Rusija tolaži.

Petrograjska brzojavna agentura je o padcu Kovna in takrat še pričakovanem zavzetju Novo Georgijevskega razglasila: Kakor so nove izkušnje bridke za ruska srca, je vendar treba pripoznati, da naredi sila moderne artiljerije varnost v trdnjavah iluzorno, da so ne samo nasipi na poljih, ampak tudi trajne trdnjave brez moči proti razdiralni sili. Z močno artiljerijo ni hiter napad na kako trdnjavo posebna umetnost; treba je le veliko število velikih topov in nič straha za velike žrtve. Pogoji že odločijo uspeh, kakor se je to pokazalo pri belgijskih in ruskih trdnjavah. V prihodnje bodo trdnjave rabljive samo v zvezi z operacijami armad, kakor se je pokazalo pri Osovjecu in Verdunu. V minulosti sta nam Novo Georgijevsk in Kovno mnogo koristila kot oporišča naših rezerv ob Visli, Narevu in Njemenu. Sovražnikova velika artiljeristična pripravljenost je bila povod, da smo trdnjave izpraznili. Zdaj uvidi lahko vsak, kako pamet, je bilo, da smo v času zadnjih bojev ob Sanu držali Przemysl samo toliko časa, kakor je bilo v korist armadi in se ognili temu, da bi bila ostala tam posadka, ki bi bila odtrgana od glavne armade, ta pa oslabiljena.

Pesimistično presojanje ruskega položaja v Franciji.

Pariz, 24. avgusta. (Kor. urad.) »Rappel« in »Guerre sociale« pišeta danes skrajno pesimistično o položaju ruskih armad. »Rappel« pravi: Nikdar se Rusija še ni nahajala v taki nevarnosti. Ruskim armadam je grozilo raztrganje v dva dela. Rusija se nahaja v nevarnosti, da ne bo dolge mesece igrala sploh nobene vloge v vojni. — »Guerre sociale« meni, da hočejo Nemci bliskovito udariti na Minsk. Železnica v Vilno - Petrograd je toliko kakor odrezana. Gorje, če bodo odrezane tudi ostale proge. List proglašja, da bi bila to največja vojaška katastrofa svetovne zgodovine. — Celotistični »Figaro« priznava, da doživljajo zavezniki sedaj resne ure, ko jim je tesno pri srcu.

Novi pozivi na Ruskem.

Iz Pariza poročajo: Ruski vojni minister je sporočil, da bodo v kratkem sklicani najmlajši razredi drugega poziva. Tako pride v vojaško službo osem milijonov mož, ki so mlajši kakor 35 let.

RUSKO URADNO POROČILO.

Poročilo ruskega generalnega štaba z dne 21. avgusta se glasi: 18., 19. in 20. avgusta so se vršili v zalivu Rige boji, pri katerih smo izgubili topničarko »Sivuč«. Sovražnik ni izgubil manj kakor 2 torpedovki. Angliški podmorski čoln je z uspehom torpediral neko nemško križarko. — Na kopnem ni od Rige do Vilne nikake spremembe. V smeri Kovno zadržujejo naše čete sovražno ofenzivo ob cesti v Kožedare. Med Narevom in Bugom, na fronti Osovjec-Bjelsk - Visoko Litovsk, dne 19. in 20. avgusta nikake bistvene spremembe. Naše čete so zavrnile v okolici Bjelska vrsto skrajno trdnjavskih sovražnih napadov, pri čemer je imel sovražnik ogromne izgube. Ob Bugu v okolici Bresta ni nikake važne spremembe. Pri Novem Georgijevsku v noči na 20. avgust ljuti boji: Nemci jurišajo citadelo na desnem bregu Visle. Na ostali fronti nobene spremembe.

Rusko poročilo o padcu Novega Georgijevska.

Ruski generalni štab poroča 22. avgusta: Dne 20. avgusta so izostale direktne vesti iz Novega Georgijevska. Zадnja od naših letalcev prinesena poročila pa kažejo, da je postal položaj trdnjave v noči na 20. avgust tako težaven, da ni upati na nadaljni odpor posadke.

Neresnične ruske trditve.

Berlin, 24. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Iz pristojnega vira doznajemo, da se pričbujejo z ruske in angleške strani o dogodkih v morskem zalivu Riga od 15. do 21. avgusta, ki so se končali s tem, da so bile ruske bojne sile pregnane, resnici nasprotujoča poročila. Govori se o veliki bitki. Trdi se, da so izvojevali Rusi veliko sijajno pomorsko zmago in pregnali Nemce, potem ko so jim prizadeli težke izgube. Ne da bi se dotaknili podrobnosti vseh ruskih laži, udeležujemo se enkrat izrecno to - le:

1. Nemške pomorske bojne sile, ki so prodrle do zaliva Riga, so našle tam le lahke ruske sile, ki so bile deloma vničene, deloma pregnane. O kaki veliki pomorski bitki torej ne more biti govora.

2. Nemških izgub razven v uradnem poročilu priobčenih, ni bilo. Nikakve večje laži, nikakri križarka se ni potopila in ni bila resno poškodovana. Vsa ruska poročila, ki drugače poročajo, so izmišljena.

3. Da je bil odbit poskus izkrcaanja pri Pernavi, o tem ne more biti govora. Ni se pričel tak poskus in tudi ni bil nameravan. Flotila torpednih čolnov, ki se je tu prikazala, je imela namen, kriti zaprtje pristanišča. Pri tem se je razvil topovski boj s pristaniškimi in poljskimi baterijami, pri čemer so morale obrežne baterije umolkneti in so bile poljske baterije z uspehom obstreljevane. Neki ruski parnik in 6 ruskih jadernic je bilo poleg tega pogreznjenih.

4. Ladje, katere so Rusi baje vplenili, so parniki, ki smo jih potopili, da zapremo morske ceste.

DROBNE VESTI IZ RUSIJE.

»Züricher Post« javlja, da je v Haagu se mudeč ruski diplomat povedal, da je v Rusiji nastalo tako hrepenenje po miru, da se bo vlada morala na to ozirati. Ta diplomat je mnenja, da sploh prihodnje zimo ne bo več vojne. Protesti in zagotovila ruske vlade nimajo nobenega pomena, ker je izključeno, da bi Rusija do prihodnjega poletja prenesla vojno. Zavzetje Varšave pomeni še več, kakor mislijo Nemci sami. Izključeno je, da bi Rusi še kdaj dobili Varšavo. Po izgubi Przemysla in Lvova je veliki knez Nikolaj Nikolajevič častno sabljo, ki mu je bila podarjena za vojevanje Galicije, položil na oltar stolne cerkve v Kazanji in je izjavil, da bo vzel to sabljo v roke šele tedaj, kadar pride kot zmagovalac v Krakov. Kaže se, da bo ta sablja za vedno ostala v kazanski stolni cerkvi.

Iz Stockholma javljajo: Petrograjski »Invalid« prijavlja oficijozen članek, v katerem grozi dumi z razpustom, če bi se nadaljevali napadi na vlado in na generalisima.

Listi poročajo: Zapovednik vojaškega okraja Vilna je razglasil, da bodo Nemci skoro gotovo zasedli Vilno. Zasebne dragocenosti, kovine, konji, govedi, kože itd. je spraviti proč. V Rigi so na levi strani Dvine ležeči mestni deli skoro popolnoma zapuščeni. Vedno se prikazujejo nemški letalci.

Varšavski »Goniec« javlja iz Moskve, da nastopa ondoto prebivalstvo sovražno proti beguncem iz zapadnih gubernij in da kaznujejo v Moskvi vsakega, kdor »nemško ali avstrijsko« govori.

Listi poročajo, da odstopi v najkrajšem času ruski ministerski predsednik Goremykin in da postane njegov naslednik sedanji poljedelski minister Krivosin, na čigar mesto pride grof Ignatiev.

Finančni položaj Rusije.

»Vossische Zeitung« v Berlinu trdi, da je finančna komisija ruske dume prišla do spoznanja, da stoji Rusija pred državnim bankrotom. Zadnje milijardno posojilo da je vrglo samo 400 milijonov, državni budget za leto 1915 izkazuje primanjkljaja 580 milijonov. Grof Kokocev je nasvetoval posojilo v inozemstvu, finančni minister Bark pa je rekel, da ga ni dobiti, ker sta Francija in Anglija sami v stiskah. Profesor Oserov pa je rekel, da stoji Rusija pred krhom in je nasvetoval, naj se začasno zapre vse zlato na Ruskem, naj se omeji »vzajame« izdelkov iz inozemstva zgolj na vojaške potrebščine in poskusi najeti posojilo v Ameriki.

ZAPADNO BOJIŠČE.

»USPEH« ANGLEŠKEGA BRODOVJA PRED ZEEBRÜGGE. — BOJI V VOGEZIH.

Berlin, 24. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 24. avgusta: Zapadno bojišče.

Med včerajšnjim svojim poseutom pred Zeebrugge je oddalo angleško brodogradništvo približno 60 do 70 strelav na naše obrežne utrdbe. Vsled tega obstreljevanja smo izgubili žal 1 ubitega in 6 ranjenih. Razentega je neki izstrelak, ki je šel predaleč, ranil še 3 belgijske prebivalce. Materijalne škode ni.

V Vogezih severno od Münstera je boj čez dan ponehal. Zvečer so Francozi zopet napadli naše pozicije na Barenkopfu in severno od tam. Napadi so odbiti. Slabi francoski oddelki, ki so vdrli v naše pozicije, so bili vrženi ven, nekaj alpincev je bilo vjetih. V bojih, o katerih smo včeraj poročali, je ostal kos našega jarka na Barenkopfu v sovražnikovih rokah.

Pri Loo (jugozapadno od Dixmuidena) je naš bojni letalec sestrelil včeraj francoski dvokrovnik.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemški državni zbor.

Berlin, 23. avgusta. (Kor. urad.) Državni zbor je brez debate odobril premembo državnega brambnega zakona ter nadaljuje razpravo o raznih osebnostnih vprašanjih.

Zavezniška konjenica v Kovlu.

RUSI PRI VJEROHOVICAH IN RJASNU ZNOVA PORAZENI. — NAŠA IN NEMŠKA KONJENICA V KOVLU.

Dunaj, 24. avgusta. (Kor. urad.) Uradno razglajajo 24. avgusta:

Rusko bojišče.

Severozapadno od Bresta Litovskega se upirajoči sovražnik je bil včeraj v okolici Vjerohovic in Rjasna znova porazen in prisiljen, da se je umaknil. Število sovražnikov, ki jih je vjela armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda v zadnjih bojih, znaša 4 častnike in 1300 mož.

Severovzhodno od Vlodave so zavezniški potisnili sovražnika znova nazaj ter pridobili na prostoru.

Avstro-ogrska in nemška konjenica armade feldcajmajstra Puhalla je pri zasledovanju sovražnika vkorakala v Kovel ter prodira dalje proti severu.

V vzhodni Galiciji vlada mir. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

JURIŠ NA VIŠINE OB JUGOZAPADNI FRONTI BRESTA LITOVskega. — NAPREDOVANJE NEMŠKIH ARMAD.

Berlin, 24. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan, 24. avgusta: Vzhodno bojišče.

Armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga.

Severno od Njemena nikake spremembe. Na ostali fronti je armadna skupina napredovala. V bojih vzhodno in južno od Kovna so vjele naše čete 9 častnikov in 2600 mož ter vplenile 8 strojnih pušk.

Armadna skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Na višinah severovzhodno od Kleščel in v gozdnatem ozemlju jugovzhodno tega kraja so naše čete sovražnika včeraj znova porazile. Zasledovanje se bliža Bjeloveškemu lesu. Sovražnik je izgubil nad 4500 mož na vjetnikih in 9 strojnih pušk.

Armadna skupina generala feldmaršala von Mackensena.

Pred napadom čez Pulvo in čez Bug vzhodno od izliva Pulve prodirajoči nemški in avstro-ogrski čet je sovražnik zapustil svoje pozicije. Zasledovanje se vrši.

Na jugozapadni fronti Bresta Litovskega smo jurišali višine pri Kopitovu.

Naše po močvirnatem ozemlju severovzhodno od Vlodave prodirajoče čete zasledujejo včeraj poraznega sovražnika.

Vrhovno armadno vodstvo.

Naš vrhovni poveljnik na fronti.

Vrhovni poveljnik, feldmaršal nadvojvoda Friderik, je te dni inspiriral fronto naših, proti Rusiji se bojujočih armad. Posetil je Lublin in Ivangorod ter se je dalj časa mudil na bojiščih pred Brestom Litovskim, kjer je obiskal armadnega zapovednika nadvojvodo Jožefa Ferdinanda in generala feldmaršala von Mackensena.

Osovjec.

Najvažnejši dogodek zadnjih dni na severnem bojišču je zasedenje trdnjave Osovjec. Rusi so uničili in odpeljali ondi zbrani material in se umaknili iz trdnjave. Ta trdnjava je v času bojev ob Mazurskih jezerih igrala veliko vlogo. Dasi nikakor ni prvovrstna trdnjava, je proti nemški ofenzivi bolj služila, kakor vse druge ruske trdnjave. Nemci so ponovno poskusili, premagati Osovjec, a se jim to ni posrečilo, ne zaradi kvalitete trdnjav, ali zaradi ruske obrambe, marveč zaradi tega, ker je vse ozemlje daleč okrog trdnjave močvirnato. Ta močvirja so bila povod, da so Nemci že pred več časom opu-

stili svoja prizadevanja za zavzetje Osovjeca, ter jih niso obkolili. Čim je postalo Rusom nemogoče, ohraniti svoje pozicije ob Bobru, so morali seveda tudi Osovjec zapustiti.

Brest Litovsk — Bielostok.

Iz vojnega poročevalskega stana javljajo: Bitka za Brest Litovsk se je od železniške proge od Brest Litovskega do Bielostoka premaknila proti vzhodu. Dasi so Rusi postavili v boj znatna ojačenja, vendar niso mogli vzdržati svojih, že dlje časa skrbno pripravljenih pozicij. Umikajočim se Rusom slede armade nadvojvode Josipa Ferdinanda, generala Kövösa in Woyrscha ter princa Ludvika Bavarskega v smeri na Lecno. Ruske zadnje straže poskušajo zasledovanje zadržavati. Od severa prodira čez zgornji del reke Narev armada generala Gallwitz. Zdaj ko so Rusi zapustili trdnjavo Osovjec, zamore armada Scholz postaviti svojo fronto na severno stran Bielostoka. Operacije armade Eichhorn na Vilno in Olito napredujejo uspešno. Avstrijske čete so prodrle v smeri na Kovce in stoje torej že za hrbtom ruskih armad, zbranih blizu Brest Litovskega.

Rusi razorožujejo Brest Litovsk.

Z Dunaja se poroča: Z ozirom na dejstvo, da se največje ruske trdnjave niso mogle ubraniti težki nemški artiljeriji, so se Rusi odločili, svojo edino veliko trdnjavo Brest Litovsk razorožiti ter spraviti vsa obrambna sredstva, zlasti pa težke topove, pravočasno na varno. Zdi se, da se bodo ruske čete pri Brestu Litovskem le tako dolgo držale, dokler ne bo v trdnjavi »vse pospravljeno«, nakar se bodo Rusi pač tudi na tej točki umaknili. Zasedenje Bresta Litovskega je torej le še vprašanje časa.

Težki boji.

»Pesti Naplo« poroča s severnega bojišča: Na vzhodnem bregu Buga, severo - ozhodno Vlodave, so naše čete prišle do močvirij. Tu se je začel nov način bojevanja. Krajevne razmere so take, da ni mogoče nastopati v večjih četah in so obkoljevalne operacije silno težke. Bore se tu mož proti možu. Tudi uporaba topov je omejena. Rusi se trdnjavno drže na prehodih čez močvirja; vsak korak naprej se stori le z bojem. Zdi se, da Rusi ne branijo samo Brest Litovskega, ampak da hočejo zapreti tudi na jugu tekočo ozko cesto, da bi zakrili premikanje svojih čet. Vzliz težavnim razmeram pa napredujeta nemška in avstrijska armada, dasi otežuje bojevanje vedno deževje.

Rusko opravičenje.

Petrograd, 24. avgusta. (Kor. u.) Petrograjski brzojavni agenturi javljajo iz zanesljivega vira: Prihajanje nemških čet pred našo fronto se je nadaljevalo do zadnjih dni. Zdaj je dognano, da je nad 40% mobiliziranih sil Nemčije na vzhodni fronti skupno z avstro - ogrskimi četami, katerih operira nad 70% proti nam. Skupna množina nasprotnih čet pred našo fronto znaša torej polovico vseh mobiliziranih sil naših sovražnikov. To razmerje se znatno razlikuje od onega začetkom vojne, ko je stalo proti nam približno 38% mobiliziranih nemških in avstrijskih sil. V tem, ko se je celokupni kontingent sovražnih čet tekom vojne 1 1/2 krat pomnožil, so se proti nam postavljene sile podvojile. Ta prirastek gre večinoma na račun Nemcev, katerih število pred našo fronto se je tekom vojne skoro potrojilo, dočim je ostalo število proti nam stoječih Avstrijcev skoro nespremenjeno. Kar se tiče avstrijskih kavalerijskih divizij, ki od začetka vojne proti nam operirajo, stoje te nespremenjene tudi sedaj proti nam. Dočim je začetkom vojne proti naši fronti operirala le ena kavalerijska divizija, jih je sedaj cela množina. Ti podatki kažejo jasno, s kako velikansko silo imamo približno štiri mesece dan na dan boje. — Wolffov urad dostavlja: Petrograjska brzojavna agentura poskuša očitno z različnimi brezposelnimi ra-

Boj za Carigrad.

Operacije italijanskih čet proti Turčiji.

Preko Chiassa javljajo iz Milana: Splošno se sodi, da bodo Italijani predvsem izkrcali svojih na otoku Rodu zbranih 75.000 moč na maloazijski obali ter udarili na Smirno. Angleži v južni Perziji.

Iz Carigrada poročajo: Angleški konzul v Buširu je imenovan za generalnega gubernatorja južne Perzije. Poyssodi je razvita angleška zastava. Število inkrancanih angleških čet pa ne presega 3000 moč. V južni Perziji vlada veliko razburjenje. Tamkajšnja plemena so sklenila, proglasiti sveto vojno.

Pred odločitvijo na Balkanu.

Srbska skupščina.

»Matin« javlja iz Niša: Vsled note četverozveze smatrajo v Srbiji, da je postal položaj jako resen. Tajne razprave narodne skupščine se bodo še nekaj dni nadaljevale. Srbija bo po dogovoru z novim grškim ministrom poslala četverozvezi svoj odgovor. Srbski listi razpravljajo obširno o tej stvari, pa v bistvu le opozarjajo na to, kaj je Srbija tekom enega leta storila za četverozvezo.

Srbske stranke in zahteve četverozveze.

»N. Fr. Pr.« javlja: Sin petrogradskega bolgarskega poslanika Madjarova je dobil o stališču posameznih srbskih strank glede ententnih zahtev naslednje informacije:

Marinkovičeva stranka ne želi vojne z Bolgarijo, perhorescira pa teritorialne kompenzacije. Ako hoče Bolgarija Makedonijo, naj si jo vzame z oboroženo silo; Srbija bo imela poznejše pravico, si jo zopet osvojiti. Isto načelo zastopa vojaška stranka.

Vladajoče stranke, radikalci (s Pasićem) in mladoradikalci (s Davidovićem) ter socijalni demokratje (z Lapčevićem) zagovarjajo mirni sporazum z Bolgarijo ter so pripravljeni, pristati na teritorialne koncesije.

Narodnjaki (z Ribarcom) proglašajo program edinstva vseh Srbov ter zahtevajo osvojitve Soluna.

Odločilne konference v Nišu.

Iz Niša poročajo 23. avgusta: Tu se je vršilo posvetov. med prestolonaslednikom Aleksandrom, ministrskim predsednikom Pasićem, bolgarskim poslanikom Čaprašikovom in romunskim poslanikom Filaretijem. Posvetovanju se pripisuje odločilna važnost.

Vesti o sporazumu med Srbijo in Bolgarijo.

Iz Budimpešte javljajo: »Makedonija« poroča: Srbija se je odločila, prepustiti Bolgariji vso zahtevano makedonsko ozemlje. Samo glede Bitolja dela Srbija še pridržuje, pa bo v skrajnem slučaju tudi to mesto izpraznila. K Pasiću so prišle v zadnjem času deputacije iz vseh srbskih krajev, ki so ga prosile, da obnovi zopet srbsko - bolgarsko prijateljstvo.

Bolgarsko poročilo o nezadovoljivem odgovoru Srbije.

Iz Sofije poroča korespondenčni urad: Po informacijah tukajšnjih rusofilskih listov iz Niša, je smatrati po poteku skupštinske seje, ki se je vršila dne 20. avgusta, za gotovo, da Srbija ne bo odgovorila zadovoljno. Rusofilski list »Duma« meni, da je smatrati akcijo entente za ponesrečeno.

Novi bolgarski vojni ministar o bolgarski armadi.

»Neue Freie Presse« priobčuje razgovor svojega korespondenta z novim mbogarskim vojnim ministrom. General Žekov je dejal: Bolgarska armada je popolnoma pripravljena, ter se nahaja v takim stanju, da ji je uspeh zagotovljen, pa naj udari kadarkoli. Čim več bo imela časa, tem močnejša in silnejša bo. Armada pričakuje odločilnega momenta z veliko hladnokrvnostjo in bo svojo dolžnost v polni meri izvršila.

Bolgarska in Turčija.

Berolinska »Vossische Zeitung« trdi, da je pogodba med Bolgarijo in Turčijo že podpisana; »Frankfurter Zeitung« poroča, da pogodba sploh še ni sklenjena, pač pa da je bolgarska vlada poslala v Carigrad posebnega poslanika, da pogodbo sklene; švicarski listi zopet trde, da se sploh ni doseglo sporazumjenja med Bolgarijo in Turčijo.

Ustavljen bolgarski list.

Vojaški poveljnik v Sofiji je ustavil dnevnik »Balkanska Pošta«, ker je razširjal v interesu četverozveze neresnične vesti.

Novi grški kabinet.

Venizelos je prevzel predsedništvo v novem grškem kabinetu. Za-

eno bo opravljal posle zunanjega ministra. Novi ministri so bili v ponedeljek zaprišeženi. Anglija in Francija sta dovolili novi grški vladi posojilo 50 milijonov.

Vesti o romunsko - italijanski zvezi.

Iz Berlina poročajo: Vesti, da obstoja med Italijo in Romunijo zveza, vsled katere je Romunija sedaj prisiljena k intervenciji, so same kombinacije. Tako obveza Romunije ne eksistira in ta država ima glede svojih ukrepov popolnoma svobodne roke.

Amerika in Nemčija.

RAZBURJENJE V AMERIKI RADI UNIČENJA PARNIKA »ARABIC«.

Razburjenje v Ameriki radi uničenja parnika »Arabic« narašča. Anglofilski listi in politiki se trudijo na vse moči, zapeljati ameriški narod in njegovo vlado k nepremišljenim korakom. Doseđaj objavljena pričevanja potnikov potopljenega parnika pravijo, da je nemški podmorski čoln torpediral »Arabic«, ne da bi jo bil posvaril in ne da bi ji bil dal priložnost, spraviti pasažirje v čolne. Avtentičnega poročila o aferi pa še ni.

Medtem se vrše v Washingtonu živahne konference in angleški listi zatrjujejo, da je predsednik Wilson sklenil, postopati z največjo odločnostjo. Ameriški veleposlanik v Ber-

linu je že dobi nalogo, zahtevati od nemške vlade pojasnila.

Kot znamenje skrajne nervoznosti se tolmači javna izjava Wilsonovega tajnika Tumultyja, ki pravi: »Zedinjeni narod podpira svojega predsednika v tej veliki mednarodni krizi in bo zastavil, če treba, za nedotakljive pravice Amerikancev na kopnem in na morju, tudi svoje življenje.«

Dunajski politični krogi upajo, da nervoznost Zedinjenih držav ne bo povzročila težke krize.

Poročilo Wolffovega urada.

Berolin, 24. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad je dobil od svojega newyorškega korespondenta naslednje brezlično poročilo:

Potopitev parnika »Arabic« vpliva z veliko senzacijo. Časopisje je zelo razburjeno. Situacija se označuje kot opasna. Upa se še, da bodo bližje okolnosti nudile zadovoljivo pojasnilo za potopitev. Zlasti se upa, da se trpediranje ni izvršilo brez predhodnega svarila.

Rooseveltdove hujskarije.

Eksprezident Roosevelt priobčuje v ameriških listih hujskajoče članke, v katerih pozivlja ameriški narod in vlado, naj vendar preideta od besed k dejanjem, ter odgovorita Nemčiji tako, kakor se to spodobi potomcem Washingtona in Abrahama Lincolna.

Slava našim ljubljanskim alpincem!

O našem domačem domobranskem polku št. 27 prejel je gospod župan dr. Ivan Tavčar sledeče pismo:

Vojni poštni urad 48.

Dne 12. avgusta 1915.

Vaše Preblagorodje!

Visokospoštovani gosp. župan!

Že pozimi sem v Karpatih poveleval ljubljanskemu domobranskemu domačemu polku ter ga vodim zdaj zopet mesec dni.

Zvesto, vstrajno, pogumno in neumorno se je bojeval ta polk vsekdar in poln navdušenja sledi zmagovitemu črnožoltemu praporju z dvojnimi orlom, čegar peroti ščitijo različne narodnosti naše drage velike domovine. Mi tekmujejo z drugimi domačimi polki, tako da sinovi Ljubljane in Kranjske ne zaostajajo ter je naš Najmilostnejši cesar in Najvišji poveljnik z nami zadovoljen.

S ponosom in radostjo se počaščam poročati, da je ljubljanski domobranski polk št. 27 dne 9. t. m. pri nekem naskoku — ki ga je go-

spod divizionar v svojem dnevnem povelju kot strumnega (»schneidig«) posebno pohvalno priznal — vrgel nasprotnika nazaj in skoraj brez izgub vplnil 6 sovražnih častnikov, 580 moč, 1 strojno puško ter drugi vojni material. Zopet list v vencu slave, ki mu bodo — o tem sem prepričan — kmalu sledili še drugi!

Mi pozdravljamo mesto, čegar ime nosimo.

Z najodličnejšim velespoštovanjem sem Vašemu Preblagorodju najvdanejši

Kutschera, I. r.,

podpolkovnik.

Besede najpoklicanejšega moža, hrabrega zapovednika našega domačega alpinskega polka, ki je pri nešteti prilikah spoznal in vzljubil naše ljube domače fante, bodo izzvale v najširši naši javnosti radosten odmev. Ljubljana, kranjska dežela, ste ponosni na svoje junake ter pošiljate njim in njihovevemu odličnemu poveljniku najiskrenejše pozdrave in izraze svojega občudovanja. Slava našim ljubljanskim alpincem!

Vesti iz primorskih dežel.

Umrl je v Bogučaru v ruskem vjetništvu gospod Mirko Šiškovski učitelj-voditelj v Sovinjaku v Istri, star komaj 22 let. Pokojni je sin nadučitelja Štefana Šiškoviča v Hrpeljah.

Iz ruskega vjetništva sta se oglasila jurist Alojzij Sedej iz Gorice in abiturijent Lulik iz Ajdovščine.

Cesarski komisar v Trstu poziva asistenčnega zdravnika anatomskega zavoda v tržaški mestni bolnici dr. Gino Cosolo, da naj nastopi zopet službo, in sicer ima časa za to do 22. septembra; ako se do tedaj ne oglasi, je odpuščen iz službe. Cosolo se seveda ne oglasi, ker je že »odrešen« v Italijo.

Vojaški dan v Trstu. Na cesarjev rojstni dan je bil v Trstu vojaški dan. Nabralo se je 45.000 kron za vojaštvo na južnozpadni fronti.

Neko vinsko zalogo v Trstu je zaplenil tržnopolicijski urad. V zalogi je bilo 4275 litrov »opola«. V kemičnem laboratoriju so konstatirali, da je bilo vinu primešano: voda, sladkor, alkohol in barvilo, pomešano s smolo. Dotični vinski trgovci je ovađen državnemu pravdnistvu.

Kdor hoče priti v Pulj, mora imeti poleg predpisanih legitimacij posebno dovoljenje vojnega ministarstva, mornariški oddelek, armadnega poveljstva, etapnega poveljstva ali vojnopristaniškega poveljstva.

Prepoved, hoditi na gore na Primorskem, je tržaško namestništvo popolnilo tako: Prepovedano je vsem civilnim osebam hoditi na gore; gozdni čuvaji, lovski čuvaji, pastirji in lastniki zemljišč na hribih morajo imeti posebne legitimacije, ki jih izdajajo občine na svojo odgovornost, katere pa podpisuje tudi orožniško poveljstvo. Prepovedano je napraviti ogenj na višinah, razobešati perilo ali postavljati kaka vidna znamenja. Kdor bi se pregrešil proti tem določbam, ga zadene globa do 2000 kron ali zapor do 6 mesecev.

Goriški begunci.

Iščejo se: Baloh Katarina, Sedlo pri Kobaridu; Belingar Alojzij, k. u. k. Drag. Reg. 5, Eskadron 1; Berdon Gizela iz Ložice št. 121 pri Plavah; Berdon Peter, Loviščeki 18 pri Kanalu. Naslovi naj se blagovolijo vpsolati na Posredovalnico za goriške begunce v Ljubljani. — Bergantič Ivan iz Gorenjega Cerovega št. 217. Naslov naj se blagovolijo sporočiti samostanu č. šolskih sester, Tomaj na Krasu. — Družina Mahnič iz Ročinja št. 67 pri Kanalu. Naslov naj se vpošlje Lovišček Rozi, Sv. Križ - Cesta, Goriško. — Maraž Pavlina iz St. Florijana pri Gorici. Naslov naj se blagovolijo vpsolati Alojziju Maražu, Rekv. Abt. Lir. 4, Judenburg pri Gradcu, Štajersko. — Marinič Terezija iz St. Martina pri Gorici. Naslov naj se blagovolijo vpsolati Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani. — Družina Markič iz Ločnika pri Gorici. Za naslov prosi Andrej Mrakič, Gradec, Franc. — Jožefova vojašnica, V. Abt. — Ivan Markočič iz Brega, občina Krasno - Kojsko. Naslov naj se blagovolijo vpsolati g. Viktoriji Obilubek v St. Lenartu št. 20 pri Brežicah, Spodnje Štajersko. — Velišček Marija iz Medane, bivajoča Klein - Stohl št. 30, išče svojega brata Franca, ki je odšel k vojnemu trenu dne 21. maja t. l. in bratranca vojaka Leopolda Veliščka (I. R. 97) iz Medane št. 57. — Keber Angela iz Medane št. 36, bivajoča v Klein - Stohl št. 15, išče svojega strica Janeza Skočaja (42 let), ki je šel sredi maja k vojakom, kjer služi pri 27. Lir. Zadnjič je pisal iz Ljubljane. — Šfiligoj Jožefa iz Barbane 14 (Fojan), bivajoča v Klein - Stohl 12, išče svojega brata Franca Mašparinija iz Neblega 11 in svaka Janeza Šfiligoja iz Barbane 14. — Josip Antonič, Res. Sp. v Ptuj, išče svojo soprogo Lucijo iz Brestovice št. 54 s 4 otroci, ki jih je zapustil v Brestovici pri svojem odhodu. — Buneta Andrej I. R. 97/4 Arb. Abt. Feldpost 612, išče svoje 4 otroke iz

Dola št. 4 na Krasu, pošta Rubija. — Jurič Terezija iz Fojane št. 28, bivajoča v Klein - Stohlu na Moravskem št. 26, išče svojega očeta Antona in mater Marijo roj. Simoniti in sestri Leopoldo in Jožefo ter brate: Jožefa, Janeza in Venceslava. — Kos Leopolda iz Fojane 36, bivajoča v Klein - Stohlu na Moravskem št. 26, išče svoje starše, odnosno svoje sestre Jožefo in Karolino in brata Petra in Oskarja. — Ma v r i č Angela iz Fojane št. 43, bivajoča sedaj v Klein - Stohlu na Moravskem št. 26, išče svojo mater Franciško roj. Rivo-lizit, svojo sestro Emilijo, odnosno svakinjo Alojzijo Mavrič. — Markovec Terezija iz Fojane št. 6, bivajoča v Klein - Stohlu na Moravskem št. 26, išče svojega očeta Antona in mater Katarino roj. Znidarčič, sestri Cecilijo in Leopoldo in teto Marijo. — Aurelin Jožefa iz Fojane 30, bivajoča v Klein - Stohlu na Moravskem, išče svojega sina Janeza, nevesto Gizelo roj. Marinič s 5 otroci. — Simčič Alojzija iz Fojane 23, bivajoča v Klein - Stohlu na Moravskem 26, išče svojo mater Alojzijo (77 let) in svoje otroke: Jožefa, Marijo, Franca, Alojzija in Izidorja. — Urbančič Ciril iz Hruševlja 61, bivajoč sedaj v Klein - Stohlu 12, išče svojo mater roj. Peršolja, svoje tri brate, ki služijo vsi pri vojakih (I. Reg. 97): Antona, ki je bil nekaj časa v bolnišnici v Mariboru, Karla, ki je bil v Ljubljani in Jožefa. — Janez Dornik, k. u. k. Verpfl. - St. 51, Feldpost 309, išče družino, ostavljeno v Kojskem pri Gorici št. 182 (Pavla D. in 2 otroka). — Katarina Pušner, v Podlaniše št. 2, občina Nova Oslica, išče mater Nežo Pušner, vasi Vogrinski 126, občina Ajba na Goriškem. — Martin Figar, k. u. k. Fest. - Art. - Reg. 4, 7. Feldkompanije, Marinefeldpostamt I, Pola, išče družino Jožefo Figar iz Smartnega 29 pri Kojskem.

Dnevne vesti.

— Poklonilno deputacijo hrvatskih mest in komitatov, katero bo vodil ban dr. Skerlec, sprejme cesar dne 2. septembra v avdienci.

— Odlikovanja pri spodnještajerskih polkih. Vojaški zaslužni križec III. razreda za vojno dekoracijo je dobil nadporočnik Rihard Kopri-va pri 47. pešpolku; cesarsko pohvalno priznanje se je izreklo stotniku Rudolfu Gallentu 26. domobr. pešpolka.

— Junaške smrti je padel dne 13. junija 1915 pri Smuli v Galiciji gosp. Milan Planinc, enoletni prostovoljec 58. pešpolka. Bodi mu zemlja lahka!

— Slovenski gledališki igralec Josip Šest, ki je bil kot kadet na severnem bojišču, je bil dne 2. julija od Rusov vjet in se nahaja sedaj v Rjazanu na Ruskem.

— Iz vojnega vjetništva. Franc Tinta se je oglasil svojem, ki bivajo v Bohinjski Bistrici. Nahaja se v simbirski guberniji v evropski Rusiji.

— Anton Novak, doma iz Telč pri Škocjanu na Dolenjskem, se nahaja v vojnem vjetništvu v večjem sibirskem mestu Omsku. Njegov 83letni oče Andrej je izvedel po županstvu za sedanje sinovo bivališče. — V Taškentu se nahaja v vojnem vjetništvu na stotine Slovencev. In med njimi je tudi Jernej Mihelič. Iz omenjenega azijskega mesta pošilja srčne pozdrave svoji ženi in sinu Jernejku. — Ivan Družina se je oglasil iz Rusije svojem, ki bivajo v Vremskem Britofu.

— Janez Porenta se je oglasil iz Taškenta svoji ženi v sestrski župniji in ji je poslal iz daljne dežele iskrene pozdrave ter ji je zaklical na veselo svidenje. Ali Janez Porenta ne bo več svoje žene — videl. Zakaj dne 7. avgusta je zaspala v Gospodu. Malo pred svojo smrtjo je poslala svojemu možu poslednji pozdrav, in poljub v daljne neznanne kraje. Zdjaj pa počiva že na tistem vaškem pokopališču, kamor pohiti obiskat njen grob, ko se povrne srečen - nesrečen po končani vojski domov. — Ivan Volarič, doma iz Idrskega hišna št. 68, se je oglasil iz vojnega vjetništva na Ruskem. Piše: ... sem bil vjet, zdrav sem in se mi ne godi slabo ... Če nimajo Volaričevi starši še nobenega poročila in obvestila v svojem sinu, naj jim služijo te vrstice v uteho in tolažbo, da je njih sin še med živimi, in da se bodo še videli, kadar nastopijo zopet mirni časi. — Ivan Kunovar se je oglasil iz Perovska v Turkestanu. Perovsk je manjše mesto na reki Sirdarje, ki se izliva v Aralsko jezero. Kunovarjeva žena Antonija živi v Stranski vasi hišna št. 28 pri Dobrovi.

— Martin Kastelec je sporočil iz Kostrome v guberniji enakega imena v evropski Rusiji svoji skrbni materi in sestri, ki biva v Zagradcu hišna št. 4 pri Grosupljem, da se nahaja vjet v daljni ruski deželi. Ko je Martin prejel od doma denar, se je zahvalil svojim dragim zanj in pripomnil: ... naš denar ima tukaj precej izgube

(manj veljave). — France Vidmar iz Nevelj pri Kamniku se nahaja, kakor vojni vjetnik v mestu Kokandu v Turkestanu. — Anton Škrabe je vojni vjetnik v Spasku v tambovski guberniji, sredi južne evropske Rusije. Dela na posestvu Lačinova. Tako je sporočil svojem, ki bivajo v Motniku pri Kamniku. Spask je kaj malega večje mesto kakor Kamnik, a ima živahno žitno trgovino. — Karel Sluga je sporočil svoj sedanji naslov v Krško na Savi tako-le: Vojni vjetnik Karel Sluga »Narodni dom« v Jalutoroviku v tobojski guberniji, Sibirija. Jalutorovsk je manjše mesto na reki Tobolu, južno od Tjumna, kjer se nahaja več Slovencev v vjetništvu. — France Golles se je oglasil iz Habarovska svoji materi Mariji, ki biva v Kostanjevici na Krki, Dolenjsko. Habarovsk je manjše vzhodno-sibirsko mesto, ki šteje 14.000 prebivalcev. Leži na reki Amurju, ki tvori mejo med Rusijo in Mandžurijo. Vožnja je imenovano mestce je trajala več tednov.

— Slovenski fantje pošiljamo z južnega bojišča vsem rojakom najlepše pozdrave: Ferdinand Tanišek, Anton Vidmar, Matija Šabec, Mihael Urban, Jožef Glavina.

— VII. Izkaz daril c. in kr. garnizijski bolnici št. 8 v Ljubljani. Darovali so: Deželni odbor kranjski, tedensko več hektolitrov vina; gospa Karla Schwarz 420 jajec; grof in grofica Chorinsky 400 cigaret, 5 steklenic malinovca; ga. Bogumila dr. Šusteršičeva 12 danskih odelj; g. Ana pl. Tornago v imenu odbora za vojno oskrbo 2000 cigaret; bolniške strežnice garnizijske bolnice 35 K 35 vin; gospa Mina Lang, podpolkovnikova soproga, svoje bolniško-strežniške pristojbine za junij 57 K 60 v; gđna. Marija Bazzeghin, učiteljica, svoje bolniškostrežniške prejemke za julij 40 K 20 v; L. V. Venderleja založba v Novem Jičinu 2 zavoja žepnih koledarjev; g. deželni glavar dr. Iv. Šusteršič 12 butelj vina; prem. knezoškof g. dr. Ivan Krapac po vlt. g. župniku Ivan Nepomuku Jemeršiču v Grubišnem polju več hrvatskih knjig; ga. Terezija Tonec, soproga lastnika kavarne »Evrope« v Ljubljani (ponovna pošiljatev), 1000 cigaret, 1 kg čaja, 3 l ruma, 2 steklenici konjaka; g. Anton Mravljag, Ljubljana, več ilustriranih knjig; gospa Rus, soproga polkovnega zdravnika, 500 cigaret; g. Franc Verne, višji poslovodja papirnice v Vevčah, 26 ilustriranih knjig; gospa Zeschko, Ljubljana, 9 steklenic malinovca; poselstvo voj. osebnega zbiralšča v Spodnji Šiški 30 ročnih palic; gospa Mina Lang, podpolkovnikova soproga, svoje pristojbine kot bolniška strežnica, 103 K 85 v; g. Srečko Stare, graščak na Kolovcu, 1000 ročnih palic; Upraviteljstvo deželnih dobrodelnih zavodov, po nadupravitelju g. Nebenföhnerju, v svrhu pogoščanja ranjenecv o priliki proslave rojstnega dneva Nj. Veličanstva, 280 kosov rozinovke, 70 l vina, 1000 cigaret in pa 80 kuba in viržinskih smotk. — Vsem spoštovanim darovalcem in darovalkam najtoplejša zahvala s prošnjo, da bi bolnici i nadalje ohranili svojo naklonjenost.

— Darilo za okrepevalno postajo na glavnem kolodvoru. Gospod pekarski mojster Jean Schrey v Ljubljani je daroval okrepevalni postaji na tukajšnjem glavnem kolodvoru 30 zavitkov prepečenca in 150 kilogramov mlečnega praška.

— Zbirka za vojnookrbniški sklad. Gospod Gabrijel U r a b e č, poslovodja kavarne »Central« gospoda Štefana Miholiča, je nabral povodom rojstnega dne Nj. Veličanstva cesarja dne 18. avgusta pri gostih 42 kron in ga oddal vojnookrbniškemu zakladu.

— Zahvala. Gosp. Srečko Stare, graščak na Kolovcu, je daroval o priliki proslave rojstnega dneva Nj. Veličanstva, tisoč goriških palic za pritrđitev lampijonov, z namenom, da se pozneje uporabijo kot ročne palice za ranjene vojske. Za ta velikušni dar se mu poveljstvo tukajšnje c. in kr. garnizijske bolnišnice najtopleje zahvaljuje.

— Več moke za Ljubljano! Mestni aprovizacijski odsek je v včerajšnji seji sklenil, pozvati in prositi mero-dajne faktorje, da se bo ljubljansko mesto z moko bolje preskrbelo, kakor je nameravano. Vlada je namreč napravila proračun za potrebščino mlevskih izdelkov ter vzela za podlagu 44.000 prebivalcev. Ljubljana pa sama s Spodnjo Šiško šteje 50.000 prebivalcev. K temu je pršteeti še 5000 beguncev, 5000 nekaserniranih in drugih vojakov, ki legalnim ali nelegalnim putem uživajo kruh v Ljubljani. 5000 pade na Ljubljano tulcev, ki pridejo v mesto bodisi po trgovskih, ali uradnih, ali zasebnih potih. Niti kave, niti obare od teh nikdo ne more jesti brez kruha. Bliznja okoli-ca šteje malone 10.000 prebivalcev. Kje je še potreba obrtnikov, slaščičarjev, gostilničarjev in drugih? — Aprovizacijski odsek je sklenil, zahte-

vati da dan vsaj dva vagona moke. Ta potreba leži itak daleč pod normalno, nujna pa je tem bolj, ker je mesna hrana že skoro popolnoma odpadla, mleko pa bo kmalu že redki gost v hišah ljubljanskih prebivalcev.

— **Oderušstvo z vojnim kruhom.** Aproximativni odsek mestne občine ljubljanske se je včeraj zopet pečal s ceno novega vojnega kruha, oziroma s pritožbo pekov, katerim je cena 44 vin. za 1 kg tega kruha prenilna. Dognal je, da vsakdo lahko peče kruh po tej ceni. Aproximativni odsek pa se je tudi sporočilo, da prodajajo nekateri peki vojni kruh, ki ga je dobili v mestni vojni pekarni po 44 vinarjev, po 70, 90 vinarjev in celo po 1 rono. Ne glede, da se bo proti takim oderuham vpeljal kazenski postopek, se je sklenilo, da ima mestna občina ustaviti oddajo moke takim ljudem. Občinstvo se v lastnem interesu opozarja, da take slučaje oderušstva nemudoma javi magistratu.

— **Krušne karte.** Dogaja se, da v nekaterih okrajih ljubljanskih krušnih komisijah ob petkih proti koncu poslovnega časa zmanjka krušnih kart. Stranke oddaljenih predmestij so potem primorane, iskati si krušnih kart pri centralni komisiji na magistratu, kateri jih pa tudi navadno zmanjka. Ker so prebivalstvu, posebno pa delavskim slojem, taka pota skrajno neprilicna in zamudna na času in ker si brez krušnih kart ni mogoče preskrbeti kruha, se naproša mestni magistrat, da odpomore temu nedostatku.

— **Ljudje iz okolice izkoriščajo** vojno prodajalno v Ljubljani na brezobrazen način. Hodijo namreč v mestno vojno prodajalno kruh kupovat in ga potem prodajajo. In sicer prodajajo štruco, ki velja v Ljubljani 44 vinarjev, kakor je pač stranka, celo po 70 vinarjev. Kje dobe ti ljudje krušna nakazila in je - li res, da imajo gotovi ljudje krušnih kart kolikor jih hočejo? Ta, v mestu kupljeni kruh prodajajo v Mostah brez krušnih kart. Zeleti je, da se stvar brezobzirno preče.

— **Obsodbe radi navijanja cen.** Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem so bili obsojeni štirje posestniki in tri posestnice iz Podsmreke, Šujce in Kozarjev na občetne denarne globe, ker so v maju pšenico stot po pretiranih cenah 70 do 84 kron prodajali. Dva posestnika iz Kozarjev sta obsojena vsak na 200 kron, ena posestnica na 300 kron, druga iz Šujce na 200 kron, dva posestnika iz Podsmreke na 300 kron in 200 kron in ena posestnica od tam na 200 kron denarne kazni. Okrajno sodišče v Postojni je obsodilo 31 oseb na denarne kazni in zapor, ker so prodajale razna živila po pretiranih cenah.

— **Prodaja čebule pri mestni aprovizaciji** se je že pričela. Na drobno se razprodaja na Pogačarjevem trgu vsako dopoldne; 1 kilogram stane 60 vinarjev. Gostilničarji in drugi, ki žele večje množice čebule, pa jo lahko dobe jutri in pojutrišnjem popoldne od 3. naprej v mestnem vojnem skladišču, v novi jezuitski cerkvi sv. Jožefa.

— **Kupčija s konji.** Zlasti v pokrajinah, v bližini bojišč, so se zgodile v zadnjem času pri kupčiji s konji stvari, ki so na škodo deželni kulturi in vojaškemu interesu. Zato je izdalo ministrstvo posebno naredbo, ki ureja kupčijo s konji. Politične oblasti bodo lahko prepovedale kupovanje konj od hiše do hiše in določile, da se smejo konji obrtno prodajati le na gotovih krajih. Tudi sme politična oblast omejiti pravico za izdajanje živinskih listov za konje. Kupčevalci s konji se bodo pri izvrševanju svojih kupčij morali izkazovati s obrtnim listom, nakupovalci pa s posebno legitimacijo, ki jo pa bodo dobivale samo popolnoma zanesljive osebe.

— **Carina je s posebno ministrsko naredbo**časno odpravljena za moko in mlevske izdelke, če so adjustrirani za nadrobno prodajo ali napovedani kot živila, za užitne vegetabilne vrste beljakovine in še za več drugih predmetov.

— **Pošiljatev poštinih paketov** vojnim vjetnikom v Srbiji. Glasom razglašala c. kr. trgovskega ministrstva z dne 16. jul. 1915, št. 22.493/P., objavljenega v št. 88 poštne in brozovnega naredbenika, dovoljeno je oddati preko Romunske in Bolgarske pošiljati tudi pošne pakete vojnim vjetnikom v Srbiji, in sicer pod splošnimi pogoji naredbe c. kr. trgovskega ministrstva z dne 6. februarja 1915, 1077/P., poštini in brozovni javni naredbenik št. 16. Take pošne pošiljatev odpravljati je po običajni poti preko Grške. Pod istimi pogoji dovoljeno so tudi pošiljatev poštinih paketov iz Srbije srbskim vojnim vjetnikom v Avstriji.

— **Seznami neznanih umrlih vojakov.** Z ozirom na tozadevno notico, objavljeno v listih začetkom junija t. l., se opozarja, da se te dni razpoš-

lje prva izdaja, odslej periodično izhajajočih tabel s fotografijami neznanih umrlih vojakov in v spremstvu armade se nahajajočih civilnih oseb in tozadevnih popisov oseb v enem izvodu na vsa c. kr. okrajna glavarstva in na mestni magistrat v Ljubljani na vpogled vsem interesiranim osebam. Pripominja se, da se pri enem izmed neznanih umrlih sodi, da je pripadal domobanskemu pešpolku št. 27 in je bil rodom Hrvat.

— **Za očeta vprašujejo otroci** Marije Bonete v Krolendorfu št. 21, pošta Ulmerfeld na Nižjem Avstrijskem Otroci — štirje so — so v velikih skrbih za očeta. Boneta je šel k vojakom in je služil pri pešpolku št. 97, 5. stotinja, 8. voj. Ljudje so jim pravili, da je na Koroškem, a izvedeti ni nič gotovega. Če kdo kaj ve, naj to sporoči na zgoraj navedeni naslov.

— **Matija vitez Schönererjeva** ustanova z vpokojene železničarje. Dohodki te ustanove razdelili se bodo odslej dvakrat na leto med podporne potrebne vpokojene železničarje. Dobro utemeljene prošnje je polagati najkasneje do 10. septembra, oziroma 10. marca vsakega leta pri uradu, kateremu je bil prosilec najzadnje dodeljen, ali pa pri postaji, v področju katere prosilec stanuje, ali pa tudi potom pošte na označenim naslov. V sedanjih razmerah se bodo vpoštevalo v prvi vrsti one prosilce, kateri so vsled dobljenih poškodb v vojni, za daljno železniško službo nesposobni.

— **V Ljubljani je včeraj naglo** umrl gosp. Anton Vadnall, železniški poduradnik v p., v starosti 71 let. Pokoj rajnkemu!

— **Umrli je v Ljubljani na Stari** poti št. 4, hčerka rodbine Zrimšek, Mici, po dolgem bolehanju. Pogreb bo jutri ob 2. popoldne. Prizadeti rodbini naše sožalje!

— **Krompir je nabiral na njivi** v Spodnji Šiški neki 52letni dninar iz Vodmata. Zapazila ga je ženska, narkar je zbežal; kmalu se je izvedelo, kdo da je.

— **Otrok se je zadušil.** V Podmolniku, občina Dobrunje, je šla Neža Jager od doma in pustila svojega pet mesecev starega sinčka v vozičku. Dete je spalo. Ko se je vrnila, je našla dete zadušeno. Najbrže se je v vozičku samo obrnilo okrog in se zadušilo.

— **Ribe bi bil rad jedel neki posestnik** iz Gor. Kašja. Lovil jih je po Ljubljani s svojo mrežo in ko jih je naložil par kilogramov, se je pa kar naenkrat prikazal pred njim ribiški nadzornik in mu lepo zaplenil ribe in mrežo.

— **Prijatelj godbe v Novem mestu** so priredili v nedeljo, dne 22. avgusta ob 8. zvečer pri Tučkov koncert v prid vojakom, nastanjenim v cesarice Elizabete javni bolnišnici. Dohodek 71 K 40 vin. je bolnišnica že prejela, za kar bodi blagim dobrotnikom izrečena najlepša zahvala.

— **V St. Vidu nad Vipavo je umrla** gospa Marija Bajc, rojena Bratovž, sestra ljubljanskega trgovca gosp. Vida Bratovža. Naše sožalje!

— **Mrtvega so našli 74letnega** ribiča Antona Milavca iz Cerknice na seniku Josipa Žetko v Malem Marofu. Zadel ga je kap.

— **V vodnjaku se je vtopila 8 in pol** leta stara Franja Barbiš, hči posestnika v Šembijah, v okraju Ilirska Bistrica.

— **Iz Ilirske Bistrice nam poročajo** 18. avgusta. Danes se je tu ustanovilo v proslavo rojstnega dneva Njegovga Veličanstva cesarja „Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ilirska Bistrica“. Da je bilo to društvo nujno potrebno, je dokazala mnogobrojna udeležba iz vseh tukajšnjih slojev ter številni denarni prispevki. Članarina znaša sicer le po 2 K na leto, toda podarili so posamezniki mnogo višje zneske, posebno je s svojo požrtvovalnostjo odlikoval Anton Knafelec, kmečki posestnik iz Zagorja hišna šte. 134, ki je naenkrat podaril 100 K. S tem je postal prvi društveni ustanovnik in se ga vpiše v častno društveno knjigo. Nadalje sta postali ustanovnici s prispevkom po 100 K: posojilnica za ilirsko-bistriški sodni okraj in kmetiška posojilnica v Knežaku. Društvo bode vodil sledeči odbor: virilista g. dr. J. M. Kržišnik, dekan v Trnovem, kot predsednik in g. dr. Anton plem. Pantz, začasni vodja sodišča, kot podpredsednik in blagajnik. Z vzklikom so bili izvoljeni: g. Rudolf Horvat, nadučitelj v Trnovem, kot tajnik; g. Martin Škerjanec, župnik na Premu; g. Anton Knafelec v Zagorju in g. Fr. Rojc v Gor. Zemonu, kot odborniki. Namestnika sta gg. Josip Samsa, tovarnar v Ilirski Bistrici in nadoficij Josip Ložak. Do sedaj se je nabralo denarja že okoli 800 K, dal Bog, da bi ostala enaka navdušenost za procvit tega najčlovekoljubnejšega društva tudi vnaprej!

— **Iz Zagorja ob Savi. Proslava** cesarjevega 86. rojstnega dne in „Hil-

ša za okrepčevanje Rdečega križa“. Na predvečer je bila bakljada; na čelu je korakala rudniška godba in požarna bramba, potem mnogo občinstva. Spreved je šel od topleške šole, ki je sedaj kot bolnišnica opremljena. Tu so zaigrali cesarsko himno in nato se je pričel pomikati slavnostni spreved po cesti do Zagorja in nazaj. Zagorje si je nadelo praznično obleko. Vsaka hiša je bila okrašena z zastavo, nekatere še z večmi in razsvetljeno do zadnje gorske koče. Na stotine mater in žena so goreče prosile: »Bog nam ohrani milega vladarja!« Drugi dan je bila slavnostna maša ob 8. zjutraj, katero je opravil g. župnik Rott ob asistenci treh duhovnikov. Cerkev je bila polna vsakovrstnih zastopnikov. — V bolnišnici Rdečega križa smo imeli dne 18. avgusta 76 rekonvalescentov. Občinstvo je kar teknovalo, kdo bo dal več v dar ranjenec. Prvi je prišel gosp. župan Tomo Koprivc, kateri je potom občine nabral 165 K 63 v. To vsoto je razdelil med ranjene in bolne vojake. Njemu so se še pridružili: naš človekoljubni gosp. dr. Tomo Zarnik s smotkami in cigaretami v vrednosti 16 K in gosp. orožniški stražmojster Zvonc, ki je tudi nabral vsoto 10 K 10 vin. Ne sme ostati pozabljen ime dr. Zarnik. Kot zdravnik dela od početka, odkar je tukaj bolnišnica Rdečega križa, brezplačno. Zdravi vsaki dan ranjene in bolne vojake. Kdor pozna obširne občine Zagorske doline in njegov delokrog kot okrožni zdravnik, ta ume, kako nadčloveško je gosp. dr. Zarnik kot edini zdravnik zaposlen; le svoji močni naravi se ima zahvaliti, da zmagaje kot zdravnik svojo naporno človekoljubno delo. — Tudi imena častiljivih dam ne smejo ostati nepozabljena, katere se z materinsko ljubeznijo žrtvujejo dan in noč za zdravljenje ranjenih in bolnih vojakov. Na čelu temu samaritanskemu delu stoji gospa ravnateljica Vilma Pauer. Posvetila se je kot skrbeča mati oskrbi cele bolnišnice, s svojo ljudomilostjo neguje ranjene in bolne vojake, za vsakega ima svoj sočutni pogled in tolažilne besede kot prava samaritanka. Ob njeni strani pa ravno z isto človekoljubnostjo, pomagajo: gospa dr. Zarnikova in gospa obratnega vodje Ilona Hynek in še ostale gospe in gospi. Velike zasluge ima tudi gospod ravnatelj Pauer kot oskrbnik Rdečega križa, da je tako čedno in vzorno urejena naša bolnišnica, kjer dobi vojak po truda-polnem obrambnem delu zopet polgoma svoje moči nazaj. Tudi četo-vodja gosp. Feliks Godina, kateri oskrbuje pisarniška in druga dela, gleda, da zadovolji ranjene vojake in če le more, jim preskrbi kako razvedrilo. — Nepozaben bo nam rekonvalescentom ostal 86. cesarjev rojstveni dan. V imenu vseh se vam, milosrdni Zagorčani, zahvaljujemo za izkazane dobrote, katere ste nam izkazali in s tem ste pokazali, da ste nam enakovredni sobojvniki za dom, vero in cesarja. — er.

— **S Ponike ob Južni železnici.** Umrli je v 78. letu svoje starosti Jože Podgoršek, bivši večletni župan.

— **Mariborske šole.** V Mariboru bodo vojaki, kakor se nam zazdaja poročila, zapustili poslopja mestnih ljudskih in meščanskih šol ter knezoškofijske bogoslovnice. — Mariborske srednje šole so že vedno oddane v vojaške namene, zato se pouk skoro gotovo ne bo začel ob normalnem času. Za osmošolce c. kr. gimnazije pa bo na vsak način preskrbljeno, da kmalu začnejo šolsko leto.

— **Učiteljski naraščaj na Štajerskem.** Štajerski deželni šolski svet je izdal seznam učiteljskega naraščaja na Štajerskem, iz katerega je razvidno, da je napravilo vojnega šolskega leta 1914/15 zrelostni izpit na moškem učiteljskem v Mariboru 39 učenec, na deželnem ženskem učiteljskem v Mariboru 29 učenec in na samostanskem učiteljskem v Mariboru 20 učenec; na moškem učiteljskem v Gradcu je napravilo zrelostni izpit 33 učenec in na treh ženskih učiteljskih skupno 92 učenec.

— **Pozor, domači podjetniki!** Tolstovrška Slatina na Koroškem, pošta Guštajn, se radi prevzetka drugega podjetja ugodno proda. Več poverite današnji oglaš. To je edino tako podjetje v domačih rokah in želeli bi bilo, da prevzema zopet domačin.

— **Kino Ideal.** Včeraj se je vršila v Kino Ideal velika bajka »Ubežnega kralja hčerka« v 3 delih, kjer je nastopila priljubljena umetnica Greti Wiesenthal, ki se je jako priljubila občinstvu. Ta vloga kot sirena ji je jako primerna, ko privablja s sme-hom in plesom mladega barona in ga privede poročnega dne k samomoru. — Ta igralka igra z nadčloveško fantazijo in temperamentom, splošno vsa bajka je velika umetnost. Posebno krasna je veseloigra v treh delih »Nedolžnost s kmetov«. Tudi ta film je nekaj prekrasnega. Kot tretja točka programa so veleaktualne vojne slike z zahodnega bojišča. Kot

zadna točka se vidi krasen naravni posnetek »Nevhta na danskih obalah«. Nič ne zamudi tega imenitnega programa.

— **Izgubljene stvari,** prijavljene c. kr. policijski direkciji: zavitek s častniškimi ovratniki, rokavicami in eno brisačo; srebrna ura z verižico; rjava denarnica z 11 K 30 vin.; zlat obsek z deteljico, izgubljen dne 1. avgusta 1915; rjava denarnica s 6 K; igla iz platina z 1 briljantom; srebrna žepna ura; črna denarnica s 85 K in ključkom; zelenkasta denarnica z 20 K; slamniki, dežnik in žepni robec; črna denarnica z 20 K; bisernat ovratnik z zlatim obeskom — sree; črna denarnica s 7 K; rjava damska jopla in dežnik; črna denarnica s 40 kronami; pompadura s tremi ključi in robcem; črna denarnica z več kakor 40 K; črna pompadura s ščipalnikom in ključem; zlat obsek.

— **Najdene stvari,** katere je dobili pri c. kr. policijskem ravnateljstvu: temno — modra ženska jopla; torbica iz usnja brez denarja; črna dežnik; rjav klobuk; rdečkasta otročja jopca; listnica s 170 K; črna torbica z 20 K; zlat uhan; baržunasta pompadura z različnimi malenkostmi; dva bankovca po 2 K; črna denarnica z več kakor 8 K; zlata očala; nikelnasta ura s srebrno verižico; srebrna damska ura; 5 naglavnih rut; črna pompadura z 2 K; bankovec za 10 K; črna denarnica s 3 K 30 vin.; zlata vratna verižica.

— **Svoj bičikelj je dobil nazaj** magistratni oficijal Vrhovec; v Sv. Jakubu ob Savi so orožniki vzeli nekemu fantu kolo, sluteč, da ne more biti njegovo. V resnici ni bilo. Ukradeno je bilo kolo pred štirimi tedni na magistratu.

— **Izgubljena je bila zlata** zapestnica v obliki verižice od Pod Rožnika do Zvezde. Pošten; najditelj naj jo odda proti nagradi, Hribar, Gosposka ulica 4.

— **Našla se je zlata** damska ura. Dobi se: Marija Terezije cesta št. 6, Matija Deržaj, krojaški mojster.

— **Zopetna otvoritev trgovine.** Gospod Josip Ciuha in gospod Fran Jesih, javna družabnika, sedaj pod imenom Ciuha & Jesih, protokolirane trgovske trdke, dovoljujejo si p. n. občinstvu vjudno sporočiti, da bodeta svojo manufakturno trgovino »Pod trančo« z začetkom septembra zopet otvorila, ter se priporočata p. n. odjemalcem za blagohotni obisk.

Razne stvari.

— *** Dunaj in Budimpešta.** Dunajska »Zeit« prijavlja člančič, v katerem trdi, da sta sedaj Dunaj in Budimpešta najdražji mesti na kontinentu. »Zeit« dokazuje, da se obedi, ki velja v prvem letu v Budimpešti ali na Dunaju 5 kron, dobi v Preysing - hotelu v Monakovem za tri krone.

— *** Zakonska drama.** Na Dunaju je prišla v torek 27letna delavka Rozalija Plössel na policijo in je povedala, da je svojega moža umorila s tem, da ga je polila z vrelim lugom. Na policijo so najprej mislili, da se je ženi zmešalo, a šli so na njeno stanovanje in dobili tam njenega moža mrtvega. Vreli lug ga je strašno poškodoval. Žena je mrtvemu možu ležecemu na zofi položila na prsa velik križ in ga zaodela. Izkazalo se je, da sta 27letna Rozalija in njen 53letni mož Aleksander Plössel vedno slabo izhajala. Rozalija je bila druga žena Plösselova, a vzlic razliki v starosti, je bila Rozalija silno ljubosumna tako, da jo je hotel Plössel že večkrat zapustiti. Tudi v nedeljo sta se sprla in ko se je Plössel vlegel na zofi ter zaspal, ga je ljubosumna žena polila z vrelim lugom.

— *** Obsojeni rusofili.** Uradno se poroča: Pred dunajskim c. kr. domobranskim divizijskim sodiščem se je višil pod vodstvom nadporočnika avditorja dr. Peutelschmieda več tedenski proces proti državnima poslancema Dmitriju Markovu in dež. sod. nadsvetniku dr. Vladimiru Kuryloviču, nadalje proti odvetočniku dr. Cirilu Ceruljakoviču iz Premysla, dr. plem. Ivanu pl. Dromomileckemu iz Zločova, ter proti posestniku Tomažu Djakovu iz Verbja in ključavničarju Gabrijelu Mulkičeviču iz Kamionke - Strumilove, ki so vsi pristali ruske narodne stranke, končno proti korespondentu petrogradskega lista »Novoje Vremja« Dmitriju pl. Jančevckemu. Vsi so bili obtoženi veleizdaje in zločina proti oboroženi sili države. Obtožbo je zastopal nadporočnik avditor dr. Wunderer. Vseh sedem obtožencev je bilo obsojenih na smrt na vešalih.

— *** Dunajske babice nimajo nič opraviti.** V zadnjih treh mesecih se je število porodov na Dunaju zelo zmanjšalo. V prvih devetih mesecih vojne je bilo število porodov še normalno, ali med tem so moški odšli v vojno, in to se zdaj čuti. Pred meseci so ustanovili na Dunaju dom, kjer bi lahko rodile žene vpoklicanih vojakov.

a ta dom so zdaj zaprli, ker ni pacijentinj. Na Dunaju je nad 2000 babic, ki se bridko pritožujejo, da nimajo nič opraviti in da nič ne zaslužijo. Babice imajo svojo posebno organizacijo in so se na zborovanja te organizacije jako razburjeno posvetovale, kaj bi bilo storiti, da bi imele zopet kaj dela. Ker pa so spoznala, da ni pričakovati, da bi v svoji stroki prišle do dela, so se ponudile za strežnice v vojaških bolnicah, češ, da imajo medicinsko izobrazbo in bodo strežniško službo bolje opravljale, kakor druge strežnice.

— *** Življenje v Lvovu.** O življenju v Lvovu se poroča: O kakem družabnem življenju sploh ni govora, vsak živi zase. Celotno kavarnarstvo je jako tiho, ker se jih ljudje izogibajo, izvenkaj vojaštvo, dasi je v velikih kavarnah vsak dan ob 5. popoldne godba. To je novost. Lvovski kavarnarji so rekli: Če smo že vse podražili in nimamo skoro nič listov, pa preskrbimo vsaj godbo. Edino zbirališče je veliki kinematograf. Napravili so ga Rusi, a naše oblastnjice so ga zaplenile in zdaj prireja predstave na korist Rdečega križa. Sanitarni predpisi so jako strogi, dovoljeno je, zapustiti mesto le tistim, ki imajo poleg izkaznice pol. oblasti in dovoljenja etapnega poveljstva za odhod tudi uradno sprčevalo, da nimajo ne bolezni, ne uši. Tudi mora biti na tem sprčevalu potrjeno, da je epidemijski laboratorij preiskal blato dotične osebe in konstatiral, da ni v njem bacilov kolere.

Gospodarstvo.

— **Porabljanje ostankov in odpadkov jedi v gospodarstvu.** Praktični migljaji: Da se izognemo pomanjkanju nekih živil, ki morda preti zaradi vojnih dogodkov, se mora storiti vse, da se zabrani vsako tratenje in vsaka negospodarska raba hranilnih snovi. Ta naloga pripada v prvi vrsti gospodinjam, kojih umno sodelovanje je neobhodno potrebno za dosego omenjenega namena. Vse, kar more služiti ljudem za hrano, se mora tudi v resnici pritegniti za hranilne namene. Nikdo — tudi premožni ne — ne sme po nepotrebnem porabljati ali tritati živil. Predvsem se torej ne sme kuhati več, nego se neobhodno potrebuje; nadalje naj se pred nikogar ne postavja več, nego more jesti, da ne bo ostankov na krožnikih. V tako resnem času se sme pač od vsakega pričakovati majhna žrtev, da se nekoliko utesni in prilagodi razmeram. Če ostanke kljub varčnemu preračunu izjemoma ostanki mesa in močnatih jedi, se lahko porabijo mrzli ali pogreti pri prihodnjem obroku. Ostanke mesa se lahko porabljajo tudi za napravo mesnatih solat ali za krompirjeve jedi, oziroma prikuhe z majhnimi narezki ali kosi mesa za vložek ali za narejanje sekljanih pečen (faširanega mesa) ali za izboljšanje juh. Ostanke goveje juhe se hranijo najboljše, če se posname mast in se porablja kakor umetne juhe tudi za polivanje prikuh in omak. Ostanke prikuh in omak se lahko pogrejejo za skromno večerjo in s pridatkom na liste rezanih ostankov mesa, na kocke rezanega prekajenega mesa ali koščkov klobase ali tudi le s pridatkom krompirja predelajo za večerne jedi. Prikuhe se dajo tudi razrediti za zelenjavne juhe za prihodnji dan. Ostanke belega kruha se porabljajo za napravo cmokov, bovev, močnika iz žemelj, krušne juhe, nadalje drob-tin ali narezkov belega kruha za juho in enake reči; ne nalomljeni beli kruh se lahko porine v štedilnikovo cev in se zopet naredi rezek (krhek). Ostanke črnega kruha se dajo porabljati za pripravljanje kruhove juhe ali za narejanje narezkov ali kock za vložek v juho. Neopraženo in v štiri dele ali liste razrezano koreninje za juho (zelenjava za juho: korenje, peteršilj, zelena) se ali lahko pusti v juhi ali vzame iz nje, razreže na rezance ali kocke, polije z otcem in oljem in služi za napravo zelenjavne solate, ki se lahko pomnoži s tem, da se pridene pravtako narezana krompirjeva solata. V vojnih časih naj bi se oprazenje koreninje za narejanje takozvanih rjavih juh sploh opuščalo, ker se naj varčuje z mastjo in ker so takozvane bele juhe, če se kolikor toliko pozorno pripravijo, pravtako okusne kakor rjave juhe. Ako se hoče tudi brez praženja koreninje, kosti, jeter in slezene imeti temnejša juha, naj se kuha s koreninjem vred paradižvevo jabolko ali par v cevi posušenih grahovitih strokov, ki jih je sicer itak smatrati le za odpadke. Zelena zunanji karfijolovi listi dajejo, pripravljeni kakor ohrovt ali kuhana solata ali njima pridejani, prav dobro zeleno prikuho. Ohrovtovi, zeljevi ali karfijolovi koci, pridejani koreninju juhe, izboljšajo njen okus. Z juhe posneta mast, kakor tudi pri cvrenju in pečenju ostajajoča mast se da porabljati za napravo prežga-

nja, in ako se je nabere več, se dá lahko čistiti) s tem, da se izkuha z vročo vodo, in potem zopet porablja. Poraba masla naj bi se v vojnih časih omejila na najskrajnejšo mero, ker je za njega narejanje treba velikih količin mleka. Ako se želi pri pečenki okus po maslu, zadošča, da se odlije za pečenje porabljana navadna mast, da se kratko časa, preden se dene na mizo, spusti v ponvi kosček masla in se pečenka povzame v njem. Jedil, za kojih pripravo se porabi mnogo masla ali masti, naj bi se ne napravljalo kakor tudi ne maslenega testa. Namesto drugega masla ali tudi drage svinjske masti se lahko za večino jedi, ne da bi bistveno trpel okus, porablja mast (goveja mast), ki si jo lahko gospodinja same naredi s tem, da spusti mast govejih obisti, nadalje pa tudi margarina, rastlinsko maslo ali rastlinska mast. Pri tem je paziti na to, da delujejo te masti mnogo izdatneje nego maslo; zaradi tega jih je treba vzeti za eno petinko manj nego masla. Sicer se pa naj varčuje tudi z rastlinskimi mastmi, zakaj tudi njihova zaloga ni posebno velika. Da se varčuje s čajem in s kavo, je paziti na to: zametavanje čajevih listov in odlihanje kavinega zavrleka, ko se je enkrat vllila nanje voda, je potratna še porabnih užitnih snovi. Posušeni čajevi listi dajejo, ako se vnovič nalije nanje voda, čisto dober lahek čaj in, ako jih kdo noče sam uporabljati, jih rade prevzemajo zbiralnice človekoljubnih društev, da se dalje porabljajo za uhožec in bolnike. Pravtako se priporoča vsem gospodinjam, zlasti če kuhajo kavo večkrat na dan, naj zavrelek od prejšnjega pripravljajo kave, če ni popolnoma izlužen, še enkrat nalijejo s svežo kavo vred. Olupki in peščiča, ki ostanejo, če se delajo močnate jedi z jabolki, naj se ne devajo med kuhinjske odpadke, temveč naj se porabljajo za narejanje jabolčeve hladetne (žolče). Hladetne (žolče) iz sadja, ki se delajo najceneje iz odpadlega sadja ali iz odpadkov, kadar se vkuhava sadje, so, namazane na kruh, izvrstno nadomestilo za kruh z maslom in nadomestilo v varčnih gospodarstvih čisto drage marmelade (čežane). Olupki limon in pomaranč se lahko porabljajo za to, da se dela cukr z okusom po limonah ali pomarančah, ako se zunanja stran olupov drga s cukrom. Cukr, ki se mu je dal ta aroma (hrani se v kozarcih, ki se dobro zapirajo), naj se porablja, da izboljša okus mnogih močnatih jedi. Olupi pomaranč se lahko porabljajo tudi v zasebnih kuhinjah za narejanje znanih »arancin«, ako se kuhajo v cukrovni raztopini. Po možnosti naj bi se porabljali tudi drugi kuhinjski odpadki in kosti, ker se lahko podelujejo v dragocena gnojila ali v suho klajo za drobno živino.

Odtiski te razprave se dobivajo brezplačno pri namestništvih in deželni vladah, na političnih okrajnih oblastvih in občinah. Ponatisk razprave v časopisih itd. se želi.

¹⁾ Posneta mast, mast od cvrenja in druga z rabo onesnažena mast se dobro kuha s prilično trojno množino vode, s kosom čebule in nekaj trdim (starim) kruhom tako dolgo, da se sčisti; nečista pena, ki se mora narediti, se skrbno posname. Sčistena mast se potem z vodo vlije v posodo in se postavi na hladno. Mast se vzame, ko je popolnoma strjena, z vode, spodnja nečista plast, v kateri so drobtine, se ostrga, mast se še enkrat spusti in zopet porablja kakor nerabljena mast.

²⁾ Sveža goveja mast (mast govejih obisti) se nareže na drobne kocke ali na večje kose rezana goveja mast se dene v stroj za sekljanje, kar je še bolje, in se dene v ponev, poplaknjeno z vodo; v njej se spušča na ne prehudi vročini in se pusti na ognjišču tako dolgo kuhati, da so ocvirki svetlo porjaveli. Nato se spuščena mast precedi skozi cedilnik v lonec iz kamenjane, ocvirki se pri tem iztisnejo in mast se pusti ohladiti.

³⁾ Jabolkovi olupki in peščiča (ali odpalo sadje, preden dozori) se operejo, pristavijo s toliko mrzle vode, da stoji prilično dva prsta čez in se puste kuhati štiri do pet ur dotle, da so olupki popolnoma mehki. (Voda se ne sme izpariti, temveč se mora pravočasno dolivati.) Potem se precedi sok skozi platneno ruto, ki se je prej pomočila v vodo, in se ga pusti počasi, ne da bi se stiskalo, kapati skozi njo. Jabolkov sok se kuha nato s cukrom (na 1 l soka pol kilograma cukra) tako dolgo, da se majhen poskus na mrzlem krožniku strdi. Sok nekaterih vrst jabolk (zlasti ne popolnoma dozorelih) se ne strja dobro. Ako se pridene nekaj želatine, se lahko odpravi temu negotatku.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. avgusta: Ciprijan Franček, pešec; Demeter Kanda, četovodja, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Amalija Podreberšek, hči policijskega agenta in posestnika, 7 let, Trnovska ulica 3.

Dne 23. avgusta: Josip Falle, krojač, 48 let, Križevniška ulica 7.

Dne 22. avgusta: Sandor Nagystock, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Fran Šorejs, praporščak, v zasilni vojaški bolnišnici, Pokopališka cesta 19.

Dne 23. avgusta: Julija Scharlach, hči tovarniškega uradnika, 8 let, Streliška ulica 15. — Josip Krahouna, saper, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli.

V deželni bolnišnici.

Dne 18. avgusta: Karel Bechman, slaščičarski poslovodja, 53 let. — Josip Pehani, gostilničar in posestnik, 52 let. — Leopold Jerančič, delavec, 32 let.

Dne 19. avgusta: Fran Šubelj, delavec, 22 let.

Dne 20. avgusta: Gabriel Meglič, elavec, 45 let. — Marija Hirundovič, žena nadogničarja in knjigovodkinja, 26 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednja letna količina 736 mm

avgust	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetrovi	nebo
24.	2. pop.	739.5	21.8	sr. svzh.	del. jasno
9. zv.	740.0	16.1	brezvetr.	del. oblak	
25.	7. zj.	739.2	10.8	sl. jvzh.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 17.4° norm. 17.9°. Padavina v 24 urah mm 0.0.

Brez posebnega obvestila.

Potrli neizmerne žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom bružno vest, da je naš iskreno ljubljani, dobri soprog, oziroma oče, stari oče, brat in stric, gospod

ANTON VADNAL

železniški poduradnik v p.

dne 24. t. m. ob 1. uri popoldne v starosti 71 let nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek dne 26. avgusta ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Cegnarjeva ulica št. 4 na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, 25. avgusta 1915.

Žalnoči ostali.

2080 Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka, oziroma sestra, gospodična

MICI ZRIMŠEK

danes ob 5. uri jutraj, po dolgi mučni bolezni, previdna s tolažili svete vere, bogu vdana preminula.

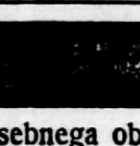
Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek, dne 26. avgusta ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Stara pot št. 4 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Bodi ji obranjen blag spomin.

V LJUBLJANI, 25. avgusta 1915.

Ivan in Franciška Zrimšek, starši. Ivan, Ana, Sava Zrimšek, brat in sestra.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani sin in brat, gospod

Milan Planinec

absolv. eksportni akademik in enoletni prostovoljec o. i. kr. pošpolka št. 58.

dne 13. junija t. l. padel častne smrti v Smuli pri Pčevorsku v Galiciji. Bodi mu časten spomin!

V LJUBLJANI, 25. avgusta 1915.

Žalnoči ostali.

2082

Po dolgi mučni bolezni je umrla v št. Vidu nad Vipavo gospa

Marija Bajc roj. Bratovž

Rajniko priporočamo v blag spomin.

Sv. maše se bodo brale v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. Bodi ji lahka zemlja!

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1915.

Vid Bratovž,
brat.

Stanovanje

2—3 sob in pritlikinami 1860 stranka dveh oseb v Rožni dolini ali v Kolesiji. Ponudbe pod „št. 33/2086“ na upr. »Slovenskega Naroda«.

Podjetje kisle vode

se radi smrti 2081
pod ugodnimi pogoji prodaja.
Dopisi na upr. »Sl. Nar.« pod „latina“.

Učenci

iz Kobariida, ki je v slovenskem in nemškem jeziku v govoru in pisavi izurjen in je naredil 4 tečaj gimnazije v Gorici in 1 tečaj kmetijske šole v Ljubljani, čigar starši so v Kobariidu, a on sedaj ne ve nič od njih, prosi dobre prijatelje, da bi mu službo pridobili za pisarja ali kaj drugega, katera bi bila za njega pripravna. Naslov: **ANTON KOKAC, dijak, Judendorfer 66, Seegraben, Leoben.**

Spreten brivski pomočnik

se po jako ugodni plači takoj sprejme pri 2059
O. Feltich-Frankheim, Ljubljana.

Kontoristka

z večletno prakso 2084
želi premeniti službo.
Ne izven Ljubljane.
Naslov pove upr. »Sloven. Naroda«.

učenca

iz poštene hiše, ki je dovršil 1 ali 2 gimnazijske razrede, najmanj z dobrim uspehom ljudsko šolo. Takojšnji vstop. trgovina s specerijskim blagom
Ivan Ravnikar, Celje.

stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kopalnice, poselske sobe in z vsemi pritlikinami, z električno razsvetljavo, na solnčni legi se da takoj ali za pozneje v najem. Naslov pove upr. »Slov. Naroda«.

Trgovskega sotrudnika

in 2055
prodajalko
sprejme trgovina z meš. blagom
LOVRO PETOVAR, Ivanjokovi, Štajersko.

ZELEZNATO VINO S KINO
lekarstvo **PICCOLI**-ja
v Ljubljani
krepka malokrvna, nervna in oslabele osebe
kerje pri aličnih vseh molo kdaj.

1 steklenica 2 kroni.

Trgovski pomočnik

2072
manufakturne stroke, vojaščine prost, dobra moč, ki more kmalu nastopiti, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji. Istotam se sprejme oženjen

hišnik

Prednost imajo oni, ki imajo pokojnino. Kje, pove upr. »Sloven. Naroda«.

barva

2024
za lase in brado
je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Lasne kile, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebnosti itd.

Adrija

drogerija in fotomanufaktura
Ljubljana, Selenburgova ul. 5

priporoča velike zaloge

desinfekcijskih preparatov kakor: Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin, Formalinove pastilje, karbolova kislina, karbolovo apno.

Potrebnosti za postrežbo bolnikov in ranjencev, obvez in gumastega blaga, konjaka, ruma in čaja.

Aeroform. Fichtina. Perolina.

1860 se za 1. september

meblovano stanovanje

z 2 sobama in kuhinjo. Vhod separiran. Ponudbe na upr. »Slovenskega Naroda« pod „L. C. M./2062“.

Strojevodja

izkušen strojnega in navadnega ključavništva, izurjen pri vseh električnih napravah, več slovenskega in nemškega jezika, 1860 boljšega mesta. 2030
Kdo, pove upr. »Slov. Naroda«.

Sprejme se 2-3 odlične osebe brez otrok v stanovanje in hrano

pri boljši družini. Kje, pove upr. »Slovenskega Naroda«.

Gostilniška koncesija

z lokalom
se takoj odda v Rožni dolini. Kje, pove upr. »Slovenskega Naroda«.

Sobo

meblovano, s posebnim vhodom, najraje v parterju, iščem za takoj. Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod „pritliko“.

Odda se postranska služba:

2089
pri kateri se lahko mesečno brez vsake težave 1—200 kron zasluži pri le dnevem dnevnem delu. Ozira se le na osebe, ki stanujejo v Ljubljani in imajo primerno izobrazbo. Starost prositelja je postranska. Pismene ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro „250 zaslužek/2089“.

Sprejem prodajalko

in 2052
učenko
za svojo manufakturno trgovino. Naslov pove upr. »Sloven. Naroda«.

Sveže češplje

in
hruške (tepke)
kupeje vsako množino in po najboljših cenah 2014
veležganjarna sadja
M. Rosner & Co., Ljubljana.

Zanesljivi hlapci:

za prevažanje piva. Dalje
polnilec steklenic
oziroma kletarski pomagalec, ki se razume na elektromotorje in na druga v to stroko spadajoča dela se sprejmejo takoj. Obrniti se je na zalogo piva 2077

Reininghaus - Puntigam,

Ljubljana, Martinova cesta.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana
Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodilom 1 krono. Raspoložljiva se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, madič. mil, medicinal. vin, specijalit. najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.
polog novozgrajenega Fran Jožefovega jubi. mostu. 18

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južne železnice, o. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Telefon števil. 16.

Leta 1873. ustanovljena dolniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Telefon števil. 16. 129

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporočajo se za stavbna dela vsake vrste.

Vizitnice in kuverte s firmo priporočajo „Narodna tiskarna“.

Lepa dvonadstropna VILA

z velikim vrtom v Ljubljani,
se ugodno prodaja. 2023
Kje, pove upravn. „Slov. Naroda“.

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Gradlišče 4

izvršuje vsa čevljarška dela do
najfinejše izvršitve, kakor tudi
prave gorske in telovatake čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera
pripisan čevlji. 128

Zdravnik želodca

Je posebnost želodčnega likerja
iz zdravilnih rastlin, kateri iz-
borno vpliva proti slabostim v
želodcu ter radi tega v nobeni
družini ne bi smel manjkati.

1228

Edna posebnost
likerja je
Zdravnik želodca

C. in kr. dvorni založniki

A. Zankl sinovi

tovarne barv, lakov in firnežev

LJUBLJANA.

Centrala: Gradec.

Centrala: Gradec.

Tovarne in podružnice: na Dunaju, v Göttingu, Trstu,
Ljubljani, Ljubnem in v Leitendorfu.

Priporočajo:

vse vrste oljate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež,
pristni kranjski, mavec (Gyps), olje za pod in stroje, karbo-
linej, čopiče, steklarski in mizarški klej in druge v to stroko
spadajoče stvari.

Ceniki na razpolago!

Ceniki na razpolago!

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glas. Matice in edini zaprise-
ženi strokovnjak c. kr. dež. sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15.

(Nasproti nunsko cerkve.)

Največja in najposobnejša trdnja in izposojevalnica

klavirjev in harmonijev

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsoga
glasbenega orodja, strun in muzikalij.Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösen-
dorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder
Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Laubinger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).

Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh
modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z
angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno
obvezna garancija. Najemnine najnižja. Zamena naj-
ugodnejša. Uglajevanje ter popravila strokovno in ceno.
Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno le-
jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsi-
fikativ in navidezpega „pofelna“ pri kričalih, ki se
drznejše govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni
jedenega pomembnega fabrikata v zalogi.

Klobuke
cilindre
in čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporočajo
IVAN SOKLIČ.

Velika zaloga najmodernejših slamlkov.

Pristni Panama-slamlniki od 9 K do 50 K.

AMERIKANKA.

(Francoski spisal Pierre de Coulevain.)

Naročila sprejema:

„Narodna knjigarna“, Ljubljana, Prešernova ulica.

Cena dveh knjigam (skupaj 554 strani) samo 3 K 50 vin., s pošto
3 K 70 v., elegantno vezan izvod 4 K 70 v., s pošto 4 K 90 v.
Zaradi izrednih poštinskih razmer ni mogoče tega dela poslati
na ogled in se dobiva le proti vplačljavi denarja v naprej ali
pa po poštne povzetju.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja st. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 127

cvetlični salon

samo pod Brančo števil. 2.

polog Čevljarškega mostu.

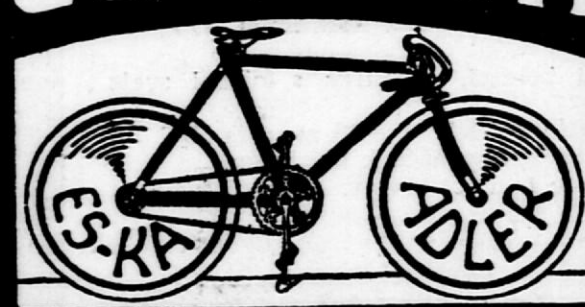
Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd

Zunanja naročila točno.

Vrtarija na Tržaški cesti št. 34.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA 51. 14. NOVISVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH-
TEVAJE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLACNO

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporočajo svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji
za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.
Pisalni stroji
„ADLER“,
Pletilni stroji
vseh velikosti

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dolniška glavnica 8.000.000 kron.

2530

Stritarjeva ulica števil. 2.

Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporočajo nakup srečk za 4. razred IV. c. kr. avstrijske razredne loterije.

Zrebanje 9. in 10. septembra 1915.

Cene za posestnike srečk prejšnjega razreda:

1/1 srečka K 40.—, 1/2 srečka K 20.—, 1/4 srečka K 10.—, 1/8 srečka K 5.—.

Cene za novo vstopivše igralce:

1/1 srečka K 160.—, 1/2 srečka K 80.—, 1/4 srečka K 40.—, 1/8 srečka K 20.—.

Naročila se vrše najugodnejše po poštini nakaznici.

Sprejema vloge na knjižice in na tokoči račun in jih obrestuje po

4 1/2 % čistih.

2 % rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.